

četrtek, 22. oktober 2020

P9_TA(2020)0285

Krčenje gozdov

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 22. oktobra 2020 s priporočili Komisiji o pravnem okviru EU za zaustavitev in obrnitev trenda krčenja gozdov po svetu, ki ga povzroča EU (2020/2006(INL))

(2021/C 404/11)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 225 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju člena 192(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju sporočila Komisije Akcijski načrt EU za izvrševanje zakonodaje, upravljanje in trgovanje na področju gozdov (FLEGT) – predlog akcijskega načrta EU z dne 21. maja 2003 (COM(2003)0251),
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 995/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode (uredba EU o lesu) ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ⁽²⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1905/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o oblikovanju instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja ⁽³⁾,
- ob upoštevanju ciljev OZN glede trajnostnega razvoja 2030, zlasti cilja 12 o odgovorni porabi in proizvodnji, in cilja 15 o zaščiti, obnovi in spodbujanju trajnostnega izkoriščanja kopenskih ekosistemov, trajnostnem gospodarjenju z gozdovi, boju proti dezertifikaciji, zaustavitvi degradacije tal in odpravi njenih posledic ter zaustavitvi upadanja biotske raznovrstnosti,
- ob upoštevanju Pariškega sporazuma, sprejetega na 21. zasedanju Konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (COP21),
- ob upoštevanju študije o zahtevah glede potrebne skrbnosti v dobavni verigi, ki jo je naročil generalni direktorat Komisije za pravosodje in potrošnike (2020),
- ob upoštevanju ocene službe za parlamentarne raziskovalne storitve o evropski dodani vrednosti pravnega okvira EU za zaustavitev in obrnitev trenda krčenja gozdov po svetu, ki ga povzroča EU, iz septembra 2020 ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju sklepov Sveta in vlad držav članic, ki zasedajo v Svetu, o Sporočilu o okrepitvi ukrepov EU za zaščito in obnovo svetovnih gozdov (sprejetih 16. decembra 2019),
- ob upoštevanju amsterdamske izjave o odpravi krčenja gozdov iz kmetijskih dobavnih verig evropskih držav z dne 7. decembra 2015,
- ob upoštevanju programa OZN o mehanizmu za zmanjševanje emisij zaradi krčenja in degradacije gozdov (REDD+),

⁽¹⁾ UL L 295, 12.11.2010, str. 23.

⁽²⁾ UL L 198, 22.6.2020, str. 13.

⁽³⁾ UL L 378, 27.12.2006, str. 41.

⁽⁴⁾ EPRS, *An EU legal framework to halt and reverse EU-driven global deforestation – European added value assessment* (Pravni okvir EU za zaustavitev in obrnitev trenda krčenja gozdov po svetu, ki ga povzroča EU – ocena evropske dodane vrednosti), PE 654.174, september 2020.

četrtek, 22. oktober 2020

- ob upoštevanju strateškega načrta OZN za gozdove za obdobje 2017–2030, v katerih je opredeljenih šest svetovnih ciljev za gozdove in 26 povezanih ciljev, ki naj bi jih dosegli do leta 2030,
- ob upoštevanju Konvencije OZN o boju proti dezertifikaciji, sprejete 17. junija 1994,
- ob upoštevanju nacionalnih platform za trajnostno blago, ki jih je zasnoval Program združenih narodov za razvoj (UNDP),
- ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah iz leta 1966,
- ob upoštevanju Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah iz leta 1966,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju Ameriške konvencije o človekovih pravicah iz leta 1969,
- ob upoštevanju Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah ljudstev iz leta 1987,
- ob upoštevanju konvencije št. 169 Mednarodne organizacije dela o pravicah avtohtonih in plemenskih ljudstev iz leta 1989,
- ob upoštevanju Deklaracije OZN o pravicah avtohtonih prebivalcev iz leta 2007,
- ob upoštevanju smernic OECD/FAO za odgovorne kmetijske dobavne verige,
- ob upoštevanju poročila FAO o stanju svetovnih gozdov leta 2020,
- ob upoštevanju publikacije FAO o stanju svetovnih gozdov iz leta 2018 – gozdne poti k trajnostnemu razvoju, FAO (2018),
- ob upoštevanju ocene svetovnih gozdnih virov iz leta 2015, ki jo je izvedla FAO in vključuje zbirko podatkov v zvezi z oceno gozdnih virov, FRA 2015,
- ob upoštevanju Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES) iz leta 1973,
- ob upoštevanju Konvencije o biološki raznovrstnosti iz leta 1992 ter z njo povezanega Kartagenskega protokola o biološki varnosti iz leta 2000 in Nagojskega protokola o dostopu do genskih virov ter pošten in pravični delitvi koristi, ki izhajajo iz njihove uporabe, iz leta 2010,
- ob upoštevanju ocenjevalnega poročila o biološki raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah z dne 6. maja 2019, ki ga je pripravila Medvladna platforma o biološki raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah (IPBES),
- ob upoštevanju načel OZN za odgovorne naložbe iz leta 2006,
- ob upoštevanju vodilnih načel o podjetništvu in človekovih pravicah, ki jih je leta 2011 potrdil Svet OZN za človekove pravice, in smernic OECD za večnacionalna podjetja, ki so bile posodobljene leta 2011,
- ob upoštevanju posebnega poročila Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) o podnebnih spremembah in zemljiščih z dne 8. avgusta 2019,
- ob upoštevanju globalnega programa Urada Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC) za boj proti kaznivim dejanjem, povezanim s prostoživečimi vrstami in gozdovi,

⁽⁵⁾ UL C 364, 18.12.2000, str. 1.

četrtek, 22. oktober 2020

- ob upoštevanju Konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, ki jo 25. junija 1998 v Aarhusu sprejela Ekonomska komisija Združenih narodov za Evropo,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. junija 2010 o ukrepih EU za zaščito zagovornikov človekovih pravic ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. oktobra 2016 o odgovornosti gospodarskih družb za hude kršitve človekovih pravic v tretjih državah ⁽⁷⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. aprila 2017 o palmovem olju in krčenju deževnih gozdov ⁽⁸⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. septembra 2017 o vplivu mednarodne trgovine in trgovinskih politik EU na globalne vrednostne verige ⁽⁹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 3. julija 2018 o kršitvi pravic domorodnih ljudstev v svetu, vključno s prilaščanjem zemljišč ⁽¹⁰⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. septembra 2018 o preglednem in odgovornem upravljanju naravnih virov v državah v razvoju: gozdovi ⁽¹¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru ⁽¹²⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. januarja 2020 o 15. zasedanju Konference pogodbenic Konvencije o biološki raznovrstnosti (COP15) ⁽¹³⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. septembra 2020 o vlogi EU pri varstvu in obnovi svetovnih gozdov ⁽¹⁴⁾,
- ob upoštevanju „zaveze za gozdove“ z dne 21. marca 2019, s katero so se številni poslanci Evropskega parlamenta v sedanji sestavi zavezali, da bodo spodbujali politike za varstvo in obnovo gozdov po vsem svetu ter priznavanje in zaščito ozemelj skupnosti, ki prebivajo v gozdovih, in njihovih pravic,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 28. junija 2018 o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom Okrepitev ukrepov EU za zaščito in obnovo svetovnih gozdov z dne 23. julija 2019 (COM(2019)0352),
- ob upoštevanju študije izvedljivosti o možnostih za okrepitev ukrepov EU proti krčenju gozdov, ki jo je januarja 2018 naročila Komisija,
- ob upoštevanju sporočila Komisije o evropskem zelenem dogovoru z dne 11. decembra 2019 (COM(2019)0640),
- ob upoštevanju sporočila Komisije o strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 – vračanje narave v naša življenja z dne 20. maja 2020 (COM(2020)0380),
- ob upoštevanju sporočila Komisije o strategiji „od vil do vilic“ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem z dne 20. maja 2020 (COM(2020)0381),

⁽⁶⁾ Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0226.

⁽⁷⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0405.

⁽⁸⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2017)0098.

⁽⁹⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2017)0330.

⁽¹⁰⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0279.

⁽¹¹⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0333.

⁽¹²⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0005.

⁽¹³⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0015.

⁽¹⁴⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0212.

četrtek, 22. oktober 2020

- ob upoštevanju izjave predstavnikov civilne družbe o vlogi EU pri zaščiti gozdov in varstvu pravic iz aprila 2018,
 - ob upoštevanju členov 47 in 54 Poslovnika,
 - ob upoštevanju mnenj Odbora za mednarodno trgovino, Odbora za razvoj, Odbora za industrijo, raziskave in energetiko ter Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane (A9-0179/2020),
- A. ker so biotsko raznovrstni gozdovi, ki so naravni ponori ogljika, nujno potrebni v boju proti podnebnim spremembam v skladu s cilji Pariškega sporazuma – tj. da se dvig povprečne globalne temperature omeji na precej pod 2 °C v primerjavi s predindustrijsko ravnjo in da se nadaljujejo prizadevanja za omejitev dviga temperature na 1,5 °C v primerjavi s to ravnjo, pri čemer najsodobnejša znanstvena dognanja kažejo, da bi se z omejitvijo dviga temperature na 1,5 °C precej zmanjšala škoda za ljudi in naravne ekosisteme v primerjavi s scenarijem omejitve dviga temperature na 2 °C –⁽¹⁵⁾, nujno potrebni pa so tudi za prilagajanje podnebnim spremembam in ohranjanje biotske raznovrstnosti; ker se lahko v vir ogljikovega dioksida poleg površin z izkrčenim gozdom spremenijo tudi gozdovi, degradirani zaradi človekovih posegov;
- B. ker se v gozdovih nahaja 80 % biotske raznovrstnosti sveta in pokrivajo 30 % zemeljske površine⁽¹⁶⁾; ker gozdovi predstavljajo organsko infrastrukturo, ki je bistvenega pomena za nekatere najgosteje poseljene, najboljčutljivejše in najraznovrstnejše ekosisteme na svetu; ker je krčenje gozdov najresnejša grožnja za 85 % ogroženih ali prizadetih vrst in ker je med letoma 1970 in 2012 zaradi krčenja gozdov izumrlo že 58 % vretenčarjev⁽¹⁷⁾;
- C. ker so gozdovi vir preživljanja in dohodka za približno 25 % svetovnega prebivalstva⁽¹⁸⁾ in ker ima njihovo uničevanje resne posledice za preživetje najranljivejših ljudi, tudi domorodnih ljudstev, ki so močno odvisna od gozdnih ekosistemov;
- D. ker emisije iz spremembe rabe zemljišč, ki je predvsem posledica krčenja gozdov, prispevajo približno 12 % svetovnih emisij toplogrednih plinov in so drugi največji vzrok podnebnih sprememb po kurjenju premoga, nafte in plina⁽¹⁹⁾;
- E. ker so krčenju izpostavljeni zlasti primarni gozdovi; ker so za primarne gozdove značilne zelo visoke zaloge ogljika in ravni biotske raznovrstnosti ter edinstveni ekološki pogoji in jih zato ni mogoče nadomestiti z na novo posajenimi gozdovi; ker ima lahko pogozdovanje, ki je združljivo z varstvom in izboljševanjem lokalnih ekosistemov, pomembno vlogo v boju proti podnebnim spremembam;
- F. ker je za pomoč v boju proti izgubljanju biotske raznovrstnosti in podnebni krizi bistvenega pomena zaščititi, obnavljati in upravljati gozdove tako, da se kar najbolj povečajo njihove zmogljivosti skladiščenja ogljika in varovanja biotske raznovrstnosti; ker je to rešitev, ki ima več prednosti, saj spodbuja širjenje obstoječih gozdov do njihovih največjih zmogljivosti skladiščenja ogljika ob hkratnem obnavljanju predhodno degradiranih ekosistemov, omogoča razgradnjo organskih materialov in varuje biotsko raznovrstnost ter tla, zrak, zemljišča in vodo;

⁽¹⁵⁾ Poročilo *Global Warming of 1.5 °C* (Globalno segrevanje za 1,5 °C), posebno poročilo Medvladnega panela za podnebne spremembe o vplivu globalnega segrevanja za 1,5 °C nad predindustrijsko ravnjo in povezanih globalnih usmeritev glede emisij toplogrednih plinov v okviru okrepitve globalnega odziva na podnebne spremembe, trajnostnega razvoja in prizadevanj za odpravo revščine.

⁽¹⁶⁾ Sporočilo o krepitevi ukrepov EU za zaščito in obnovo svetovnih gozdov, Evropska komisija, 2019.

⁽¹⁷⁾ *Living planet 2016* (Poročilo o živem planetu 2016), Svetovni sklad za naravo (WWF), Zoological Society of London, Stockholm Resilience Centre.

⁽¹⁸⁾ Sporočilo o krepitevi ukrepov EU za zaščito in obnovo svetovnih gozdov, Evropska komisija, 2019.

⁽¹⁹⁾ *Agriculture, Forestry and Other Land Use (AFOLU)* (Kmetijstvo, gozdarstvo in druga raba zemljišč), Smith P. in dr. (2014). V: *Climate Change 2014: Mitigation of Climate Change* (Podnebne spremembe 2014: blaženje podnebnih sprememb). Prispevek delovne skupine III k petemu ocenjevalnemu poročilu Medvladnega foruma o podnebnih spremembah (IPCC) [Edenhofer, O. in dr. (ur.)]. Cambridge University Press, Cambridge, Združeno kraljestvo, in New York, NY, ZDA.

četrtek, 22. oktober 2020

- G. ker se javni pritisk za opravljanje neproizvodne funkcije gozdov povečuje po vsem svetu, kar je pogosto v velikem nasprotju z slabšanjem stanja gozdov;
- H. ker so gozdovi vir pomembnih ekosistemskih storitev za družbo, kot so čist zrak, reguliranje pretoka vode, zmanjševanje emisij ogljika, zaščita pred vodno in vetrno erozijo, habitati za živali in rastline, obnovitev degradiranih tal ter odpornost na podnebne spremembe; naravna regulacija vodnih tokov v gozdovih po oceni znaša med 1 360 in 5 235 USD (podatek iz leta 2007) ⁽²⁰⁾ na hektar na leto, na to „naravno storitev“ pa močno vpliva krčenje gozdov; ker imajo gozdovi in biotska raznovrstnost tudi sami po sebi vrednost, ki presega njihovo uporabno vrednost za človeka, vključno s tem, da delujejo kot zaloge ogljika, in je ni mogoče monetizirati ali količinsko opredeliti;
- I. ker imajo gozdovi za številne ljudi in ljudstva kulturno, družbeno in duhovno vrednost;
- J. ker se je gozdna površina v Uniji v zadnjih desetletjih sicer povečala, vendar se v zadnjih 18 letih svetovna izguba gozdnih površin nenehno povečuje, samo v letu 2019 pa je bilo uničenih 3,8 milijona hektarjev deževnih pragozdov ⁽²¹⁾;
- K. ker krčenje, degradacija in preoblikovanje svetovnih gozdov zaostrejuje nevarnosti za domorodna ljudstva in lokalne skupnosti, ki so žrtve kršitev človekovih pravic, napadov in ubojev zaradi prizadevanj za varstvo svojih gozdov, zemljišč in okolja, ter ker so bili v letu 2018 v povprečju vsak teden ubiti več kot trije okoljevarstveniki, samo v Amazoniji pa je bilo v zadnjem desetletju v konfliktih zaradi virov in rabe zemljišč ubitih več kot 300 ljudi ⁽²²⁾;
- L. ker podnebne spremembe, izguba biotske raznovrstnosti po svetu, ter uničevanje in spreminjanje naravnih ekosistemov, tudi gozdov, močno vplivajo na habitate prostoživečih živali in vodijo do pogostejših stikov med divjimi živalmi, ljudmi in udomačenimi živalmi, s čimer se povečuje tveganje novih izbruhov epidemij in pandemij, ki izvirajo iz prostoživečih živali; ker Organizacija OZN za prehrano in kmetijstvo potrjuje, da naraščanje novih nalezljivih boleznih sovpada s pospešeno rastjo krčenja tropskih gozdov, ki je povezano zlasti s sajenjem oljnih palm ali soje ⁽²³⁾; ker več kot dve tretjini novih nalezljivih boleznih izvira iz živali, od tega pa velika večina iz divjih živali; ker so zaščita in obnova biotske raznovrstnosti in dobro delujoči ekosistemi zato ključni za povečanje naše odpornosti ter preprečevanje pojava in širjenja prihodnjih boleznih;
- M. ker je voda dragocen vir; ker zaradi odsotnosti ali neustreznega izvajanja pravnega okvira za zaščito vodnih virov ni mogoče nadzirati njihove rabe, zaradi česar so mogoči prekomerno črpanje, onesnaževanje in prilaščanje vode; ker to škoduje ekosistemom v spodnjem toku vodotokov in lokalnim skupnostim; ker obstajajo primeri prilaščanja vode zaradi proizvodnje blaga, povezanega s tveganji za gozdove in ekosisteme ⁽²⁴⁾;
- N. ker so trajnostno gospodarjenje z gozdnimi viri in obnovljivimi surovinami ter uporaba gozdnih zemljišč na način in v meri, ki ohranja njihovo biotsko raznolikost, sposobnost regeneracije, vitalnost in zmožnost, da sedaj in v prihodnje izpolnjujejo pomembne ekološke, gospodarske in socialne funkcije na lokalni, nacionalni in svetovni ravni, ter da se ne povzročata škoda drugim ekosistemom, pomemben gradnik skupnega političnega pristopa k ustavitvi krčenja gozdov, tako v Uniji kot na svetovni ravni;

⁽²⁰⁾ Cook, NASA Goddard Institute for Space Studies, 2005.

⁽²¹⁾ *We Lost a Football Pitch of Primary Rainforest Every 6 Seconds in 2019* (V letu 2019 smo vsakih 6 sekund izgubili za eno nogometno igrišče deževnega pragozda), World Resources Institute, na spletu, 2. junij 2020.

⁽²²⁾ *Rainforest Mafias: How Violence and Impunity Fuel Deforestation in Brazil's Amazon* (Mafija v deževnih gozdovih: Kako nasilje in nezakazovanje poganjata krčenje amazonskega pragozda v Braziliji), Human Rights Watch, na spletu, 17. september 2019.

⁽²³⁾ Bruce A. Wilcox in Brett Ellis, Center for Infectious Disease Ecology, Asia-Pacific Institute for Tropical Medicine and Infectious Diseases, University of Hawaii, Manoa, ZDA; 2006.

⁽²⁴⁾ Kot je denimo dokumentirano v atlasu pravnega varstva v okoljskih zadevah (<https://ejatlas.org/conflict/water-grabbing-and-agribusiness-in-the-south-coast-of-guatemala>) za primer Gvatemale (sladkorni trs, palmovo olje in banane).

četrtek, 22. oktober 2020

- O. ker potrošnja v Uniji po ocenah prispeva k najmanj 10 % svetovnega krčenja gozdov;
- P. ker je pomembno spodbujati trajnostne načine prehranjevanja z ozaveščanjem potrošnikov o vplivu vzorcev potrošnje in zagotavljanjem informacij o načinih prehranjevanja, ki so boljši za zdravje ljudi in imajo manjši okoljski odtis;

Splošne pripombe

1. poudarja, da je približno 80 % krčenja gozdov po svetu posledica širjenja kmetijskih zemljišč⁽²⁵⁾; v zvezi s tem poudarja, da je Komisija v sporočilu o okrepitvi ukrepov EU za zaščito in obnovo svetovnih gozdov iz julija 2019 priznala, da povpraševanje Unije po proizvodih, kot so palmovo olje, meso, soja, kakav, koruza, les in kavčuk, tudi v obliki predelanih proizvodov ali storitev, pomembno prispeva h krčenju gozdov, degradaciji gozdov, uničevanju ekosistemov in kršenju človekovih pravic po vsem svetu ter predstavlja približno 10 % svetovnega deleža skupne končne potrošnje, ki je povezana s krčenjem gozdov⁽²⁶⁾; poleg tega ugotavlja, da tudi evropska potrošnja drugih proizvodov, kot so bombaž, kava, sladkorni trs, oljna ogrščica in kozice (z območij mangrov) prispeva k krčenju gozdov na svetovni ravni;
2. opozarja, da sta svetovno ohranjanje gozdov in preprečevanje njihove degradacije dva od največjih trajnostnih izzivov našega časa, brez katerih ciljev agende za trajnostni razvoj do leta 2030, Pariškega sporazuma in zelenega dogovora ni mogoče doseči; poudarja, da s sedanjimi politikami v številnih delih sveta ni mogoče zagotoviti trajnostne rabe gozdov in ekosistemov;
3. z izjemno zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je v obdobju med letoma 2014 in 2018 stopnja izgube gozdnih površin zvišala za 43 % na povprečno izgubo 26,1 milijona hektarjev na leto, medtem ko je v obdobju med letoma 2002 in 2013 ta izguba v povprečju znašala 18,3 milijona hektarjev na leto; je še posebno zaskrbljen zaradi izgube primarnih gozdov, saj so bile v zadnjih treh letih, za katera so na voljo podatki (2016, 2017 in 2018), dosežene najvišje stopnje izgube v tem stoletju, pri čemer se je stopnja krčenja gozdov že samo v brazilskem delu Amazonije junija 2019 v primerjavi z junijem 2018 povečala za 88 %; poudarja, da se uničevanje in degradacija naravnih gozdov ne dogajata le na tropskih območjih, temveč po vsem svetu, med drugim tudi v Uniji in njeni neposredni sosesčini;
4. obžaluje, da svetovne gozdne površine trenutno znašajo le približno 68 % ocenjene predindustrijske ravni, da se je v obdobju med letoma 1990 in 2015 zaradi odstranjevanja dreves in grmičja z zemljišč in proizvodnje lesa gozdnatost skrčila za 290 milijonov hektarjev ter da so se v obdobju med letoma 2000 in 2013 nedotaknjeni gozdovi (površine nad 500 km², na katerih sateliti ne zaznajo človeške obremenitve) zmanjšali za 7 %⁽²⁷⁾;
5. ugotavlja, da ima spreminjanje in uničevanje habitatov, ki posega v naravna gozdna območja, posledice za zdravje ljudi in živali na svetovni ravni ter učinke na biotsko raznovrstnost, tudi na večjo pojavnost zoonoz (ki so povzročile 50 pandemij v zadnjih 30 letih), nazadnje pandemijo COVID-19;
6. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da po tragičnem izbruhu pandemije COVID-19 raziskave še vedno potrjujejo skrb vzbujajočo povezavo med zoonotskimi boleznimi in krčenjem gozdov, podnebnimi spremembami in izgubo biotske raznovrstnosti;
7. poudarja, da so primarni gozdovi nenadomestljivi in da njihove izgube ni mogoče izravnati z nobenim novim gozdarskim pristopom; ugotavlja, da lahko zaustavitev krčenja in degradacije gozdov v povezavi z varstvom obstoječih gozdov, trajnostno obnovo, pogozdovanjem in ponovnim pogozdovanjem tako, da se kar najbolj povečajo njihove zmogljivosti skladiščenja ogljika in varovanja biotske raznovrstnosti, zagotovijo preživetje, povečajo prihodke za lokalne

⁽²⁵⁾ Organizacija OZN za prehrano in kmetijstvo 2016. *State of the World's Forests 2016. Forests and agriculture: land-use challenges and opportunities* (Stanje svetovnih gozdov v letu 2016. Gozdovi in kmetijstvo: Izzivi in priložnosti pri uporabi zemljišč). Rim. <http://www.fao.org/3/a-i5588e.pdf>

⁽²⁶⁾ Evropska komisija, 2013. *The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation. Final report* (Vpliv porabe EU na krčenje gozdov: celovita analiza učinka porabe EU na krčenje gozdov. Končno poročilo). Študija, ki jo je financirala Evropska komisija, izvedli pa so jo VITO, International Institute for Applied Systems Analysis, HIVA – Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving in International Union for the Conservation of Nature NL.

⁽²⁷⁾ Poročilo IPBES iz leta 2019.

četrtek, 22. oktober 2020

skupnosti ter ponudijo priložnosti za gospodarski razvoj; v ta namen poudarja, da je pomembno spodbujati agroekologijo in trajnostno kmetijsko proizvodnjo na svetovni, državni, regionalni in lokalni ravni, preprečevati netrajnostno rabo zemljišč in netrajnostnih načinov upravljanja, obvladovati naravne motnje ter blažiti podnebne spremembe;

8. poudarja, da velika gozdna območja prispevajo k preprečevanju dezertifikacije celinskih območij; predlaga, naj se varstvo gozdov tudi kot vira vlažnosti pomembno upošteva v razvojnih in trgovinskih politikah; poudarja, na primer, da kar 40 % skupne količine padavin v Etiopskem višavju, kjer je glavni izvir Nila, zagotavlja vlaga, ponovno pridobljena iz gozdov v porečju Konga, ter da je zaustavitev krčenja gozdov v tej regiji pomembna tudi za vprašanje krize v zvezi s podnebnimi begunci;

9. poudarja, da vzroki krčenja gozdov presegajo gozdarski sektor in so povezani z vrsto vprašanj, kot so zemljiška posest, šibka vlada in organi kazenskega pregona, varstvo pravic domorodnih ljudstev, podnebne spremembe, demokracija, človekove pravice in politična svoboda, ravni potrošnje proizvodov, velika odvisnost od uvoza krme, kmetijske politike ter pomanjkanje javnih politik za spodbujanje trajnostno in zakonito pridobljenega in proizvedenega blaga; želi spomniti, da imajo domorodne ženske in kmetice osrednjo vlogo pri varstvu gozdnih ekosistemov; poziva Komisijo, naj si močneje prizadeva za celovito obravnavo krčenja gozdov na podlagi skladnega in pravno zavezujočega okvira politike, ob tem pa zagotovi ohranjanje ekosistemov; meni, da je enakost spolov pri izobraževanju o gozdarstvu ena ključnih točk pri trajnostnem upravljanju gozdov, ki bi se morala odražati v politikah Unije;

10. ugotavlja, da h krčenju gozdov v številnih državah prispevajo odsotnost ustreznih politik (na primer za prostorsko načrtovanje), nejasno lastništvo zemljišč in pravica do posesti, slabo upravljanje ter preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, nezakonite dejavnosti ter pomanjkanje naložb v trajnostno gospodarjenje z gozdovi;

11. ugotavlja, da je Evropski parlament od decembra 2015 sprejel 40 obvestil o nasprotovanju uvozu gensko spremenjenih živil in krme, od katerih jih je bilo 11 namenjenih nasprotovanju uvozu gensko spremenjene soje; opozarja, da je eden od razlogov za nasprotovanje temu uvozu krčenje gozdov, povezano s pridelavo soje v državah, kot sta Brazilija in Argentina, kjer je skoraj vsa soja gensko spremenjena, da bi se proizvajala s pesticidi; ugotavlja, da so raziskovalci iz vse Unije v nedavni strokovno pregledani znanstveni študiji ugotovili, da ima Unija zaradi uvoza soje iz Brazilije največji ogljični odtis na svetu, ki je za 13,8 % večji od odtisa tovrstnih uvozov na Kitajsko, največjo uvoznico soje na svetu; ugotavlja, da je tako velik ogljični odtis Unije posledica njenega deleža emisij iz krčenja gozdov, povezanega s proizvodnjo blaga ali proizvodov⁽²⁸⁾; ugotavlja tudi, da je na podlagi podatkov Komisije soja skozi zgodovino v Uniji v največji meri prispevala h krčenju gozdov po svetu in nastajanju s tem povezanih emisij ter da je skoraj polovico krčenja gozdov, povezanega z vsem uvozom Unije, mogoče pripisati soji⁽²⁹⁾;

12. opozarja, da je proizvodnja gensko spremenjenih organizmov ključni dejavnik krčenja gozdov, zlasti v Braziliji in Argentini, ter meni, da bi bilo treba ustaviti uvoz gensko spremenjenih organizmov v Uniji; želi spomniti, da poraba mesa, tudi v Uniji, prispeva h krčenju gozdov zunaj Unije, in sicer s povečevanjem povpraševanja po poceni krmi iz gensko spremenjenih organizmov, zlasti po uvozu gensko spremenjene soje;

13. ugotavlja, da lahko na gozdove negativno vpliva tudi preoblikovanje pašnikov in kmetijskih zemljišč, ki so se prvotno uporabljali za proizvodnjo živil in krme, v zemljišča za proizvodnjo biomasnih goriv (posredna sprememba rabe zemljišč);

⁽²⁸⁾ Escobar, N., Tizado, E. J., zu Ermgassen, E. K., Löfgren, P., Börner, J., in Godar, J. (2020). *Spatially-explicit footprints of agricultural commodities: Mapping carbon emissions embodied in Brazil's soy exports*. *Global Environmental Change*, 62, 102067 (Prostorsko eksplisiti odtis kmetijskih proizvodov: popis emisij ogljikovega dioksida, povezanih z brazilskim izvozom soje. Globalne okoljske spremembe) (<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378019308623>).

⁽²⁹⁾ Tehnično poročilo Komisije – 2013 – 063 *The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation* (Vpliv porabe EU na krčenje gozdov: celovita analiza učinka porabe EU na krčenje gozdov); študija, ki jo je financiral GD ENV Evropske komisije, izvedli pa so jo inštituti VITO, IIASA in HIVA ter IUCN NL, <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>, str. 23–24.

četrtek, 22. oktober 2020

Prostovoljno certificiranje in oznake tretjih strani

14. pozdravlja, da se podjetja vse bolj zavedajo problema krčenja in degradacije gozdov po svetu, uničevanja ekosistemov ter tega, da morajo sama ukrepati in sprejeti ustrezne zaveze, ter pozdravlja vse glasnejše pozive po preglednih, doslednih, enotnih, razumnih in izvršljivih zahtevah za trajnostne dobavne verige, vključno z zmanjšanim povpraševanjem po blagu, ki je povezano s tveganji za gozdove; ugotavlja, da so nekateri subjekti sprejeli Newyorško deklaracijo o gozdovih iz leta 2014 in sprejeli ukrepe v zvezi s krčenjem gozdov, vendar so ti ukrepi pogosto premalo ambiciozni, zadevajo samo nekatere dele dobavne verige ter niso zasnovani za obravnavanje več medsebojno povezanih vzrokov za krčenje gozdov ⁽³⁰⁾, zato ne izpolnjujejo svojih trditev glede trajnosti in danih zavez; v zvezi s tem poudarja, da prostovoljne zaveze podjetij za ustavitve krčenja gozdov niso dovolj, da bi ustavili krčenje gozdov po svetu;

15. poudarja, da imajo certifikacijske sheme tretjih strani pomembno vlogo pri povezovanju podjetij in civilne družbe pri oblikovanju skupnega razumevanja v zvezi s problemom krčenja gozdov; ugotavlja pa, da zgolj prostovoljne certifikacijske sheme tretjih strani sicer prispevajo k oblikovanju primerov dobre prakse, vendar same ne morejo zaustaviti in obrniti trenda krčenja gozdov in degradacije ekosistemov po svetu ter bi morale zgolj dopoljevati zavezujoče ukrepe; ugotavlja, da je lahko prostovoljno certificiranje tretjih strani pomožno orodje za oceno in zmanjšanje tveganja krčenja gozdov, če je zasnovano in se tudi v celoti izvaja ustrezno glede na dobro opredeljena, merljiva in ambiciozna trajnostna merila, na katerih temelji, ter če vključuje zanesljivost postopka certificiranja in akreditacije, neodvisno spremljanje in mehanizmi skladnosti, možnosti za spremljanje dobavne verige, razumne zahteve za zaščito primarnih gozdov in drugih naravnih gozdov ter spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi;

16. ugotavlja, da zgolj certificiranje in oznake tretjih strani niso dovolj učinkoviti, da bi blagu in proizvodom, ki so povezani s tveganjem za gozdove in ekosisteme, preprečili vstop na notranji trg Unije; zato poudarja, da lahko certificiranje tretjih oseb samo dopolnjuje postopke obvezne potrebne skrbnosti pri izvajalcih dejavnosti, ne more pa jih nadomestiti, ti postopki pa tudi zagotavljajo socialno in okoljsko odgovornost izvajalcev dejavnosti v skladu z načelom „onesnaževalec plača“ iz člena 191 PDEU;

17. je zaskrbljen, ker množica različnih obstoječih certifikacijskih shem in oznak pri potrošnikih povzroča zmedo in zmanjšuje njihove možnosti, da bodo sprejeli informirano odločitev; v zvezi s tem poudarja, da bi bilo treba predvideti obveznost obveščanja;

18. poudarja, da politični ukrepi, ki so odvisni le od potrošnikove izbire, odgovornost za nakup proizvodov, ki niso povezani s krčenjem gozdov, po nepotrebnem prenašajo na potrošnike, kar ne bo dovolj učinkovito za to, da bi bolj trajnostna proizvodnja začela prevladovati; meni, da je lahko obveščanje potrošnikov o proizvodih, ki niso povezani s krčenjem gozdov, zmogljivo orodje, ki dopolnjuje pravni okvir o potrebni skrbnosti in to tematiko obravnava na strani povpraševanja; poziva Komisijo, naj vidike krčenja gozdov nadalje upošteva pri znaku EU za okolje, zelenih javnih naročilih in drugih pobudah v okviru krožnega gospodarstva kot del obsežne vrste ukrepov in pobud, s katerimi skrbi, da dobavne verige ne povzročajo krčenja gozdov; poleg tega jo poziva, naj tveganje krčenja gozdov in degradacije ekosistemov vključi med merila za ekološke trditve v Direktivi 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³¹⁾ in vzpostavi sistem EU za predhodno odobritev uporabe ekoloških trditev;

19. ugotavlja, da za zdaj ni pravil, ki bi prepovedovala dajanje proizvodov, ki so prispevali k uničevanju gozdov, na trg Unije; opaža, da lahko tudi les, ki je bil zakonito posekan v skladu s pravom države izvora, prispeva k krčenju gozdov, vendar zanj kljub temu velja prost dostop do trg Unije; ugotavlja, da zato potrošniki številnih vrst blaga, povezanih s tveganji za gozdove in ekosisteme, v Uniji nimajo nobenega zagotovila, da ti proizvodi niso prispevali h krčenju gozdov, in da zato potrošniki brez svoje krivde, nehote in nevede spodbujajo krčenje gozdov;

⁽³⁰⁾ *Five year Assessment Report on the New York Declaration „Protecting and restoring forests. A Story of Large Commitments yet Limited Progress“* (Poročilo o petletni oceni Newyorške deklaracije. Varstvo in obnova gozdov. Zgodba o velikih zavezah in omejenemu napredu), september 2019, <https://forestdeclaration.org/images/uploads/resource/2019NYDFReport.pdf>.

⁽³¹⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL L 149, 11.6.2005, str. 22).

četrtek, 22. oktober 2020

20. ugotavlja, da merila za to, kaj šteje za blago ali proizvode, „ki niso povezani s krčenjem gozdov“, na katerih temeljijo certifikacijske sheme, niso vedno dovolj izčrpna, saj včasih zajemajo samo nekatere od pomembnih sestavin proizvoda ali samo dele življenjskega cikla proizvoda ali pa se v zvezi z njimi uporablja nezadostna opredelitev pojma „ki niso povezani s krčenjem gozdov“, kar lahko privede to tega, da podjetja izbirajo najugodnejše oznake, in zmanjša zastavljene cilje certificiranja na splošno;

Obvezna pravila na podlagi potrebne skrbnosti

21. v zvezi s tem pozdravlja pozive številnih podjetij, naj se uvedejo pravila Unije za obvezno potrebno skrbnost v dobavnih verigah blaga, ki je povezano s tveganji za gozdove;

22. želi spomniti na svojo resolucijo z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru, v katerem je od Komisije zahteval, naj nemudoma predlaga evropski zakonodajni okvir, ki bo temeljil na potrebni skrbnosti, da bi v zvezi s proizvodi, ki se dajo na trg Unije, zagotovili trajnostne dobavne verige, ki ne bi povzročale krčenja gozdov, pri tem pa bi morala posebno pozornost posvetiti obravnavanju glavnih vzrokov za krčenje gozdov, povezano z uvozom blaga, in namesto tega spodbuditi uvoz blaga, ki ne povzroča krčenja gozdov v tujini, ob upoštevanju gospodarskega pomena izvoza blaga za države v razvoju, zlasti za male kmete, ter upoštevati povratne informacije od vseh deležnikov, zlasti malih in srednjih podjetij;

23. želi spomniti, da je Komisija v sporočilu o krčenju gozdov iz leta 2008 določila cilj, da se najpozneje do leta 2030 zaustavi izginjanje gozdne odeje po vsem svetu in do leta 2020 zmanjša grobo krčenje tropskega gozda za vsaj 50 %, ter opozarja, da drugi cilj skoraj gotovo ne bo dosežen;

24. pozdravlja namero Komisije, da bo odpravila krčenje in degradacijo gozdov po svetu, vendar jo poziva k bolj ambicioznemu političnemu pristopu; jo poziva, naj predstavi predlog za pravni okvir EU, ki ga bo spremljala ocena učinka, ki bo temeljil na zahtevah po potrebni skrbnosti, poročanju, razkritju informacij in sodelovanju tretjih strani ter ki bo vključeval tudi določbe o odgovornosti in kaznih v primeru neizpolnjevanja obveznosti za vsa podjetja, ki prvič dajejo na trg Unije blago, povezano s tveganji za gozdove in ekosisteme, in proizvode, pridobljene iz tega blaga, ter dostop do pravnega varstva in pravnih sredstev za tiste, ki so zaradi kršitev teh obveznosti prizadeti; da bi bilo treba trgovcem na trgu Unije naložiti obveznosti glede sledljivosti, zlasti glede ugotavljanja izvora blaga in iz njega izdelanih proizvodov v trenutku, ko so dani na notranji trg Unije, da bi zagotovili trajnostne vrednostne verige, ki ne bi povzročale krčenja gozdov, kot je navedeno v Prilogi k tej resoluciji; poudarja, da bi se moral ta zakonodajni okvir uporabljati tudi za vse finančne institucije, ki imajo dovoljenje za poslovanje v Uniji ter zagotavljajo sredstva gospodarskim subjektom, ki sekajo, pridobivajo, proizvajajo ali predelujejo blago in iz njega izdelane proizvode, povezane s tveganji za gozdove in ekosisteme, ali trgujejo z njimi;

25. meni, da mora Unija zagotoviti, da bo spodbujala le svetovne dobavne verige in finančne tokove, ki so trajnostni, ne povzročajo krčenja gozdov in ne vodijo h kršenju človekovih pravic; je prepričan, da lahko obvezna pravila glede trajnosti, uzakonjena na velikem trgu, kot je trg Unije, omogočijo uveljavitev bolj trajnostnih svetovnih proizvodnih praks;

26. poudarja, da bi bilo treba blago, povezano s tveganji za gozdove in ekosisteme, zajeto v tem pravnem okviru EU, določiti na podlagi objektivnih in znanstveno utemeljenih ugotovitev, da je blago povezano z uničenjem in degradacijo gozdov ter ekosistemov z visoko zalogo ogljika in visoko biotsko raznovrstnostjo, pa tudi z velikim tveganjem kršenja pravic domorodnih ljudstev in človekovih pravic na splošno;

27. poudarja, da ta pravni okvir EU ne bi smel zagotavljati zgolj zakonitosti, temveč tudi trajnostnost sečnje, proizvodnje, pridobivanja in predelave blaga in iz njega pridobljenih proizvodov, povezanih s tveganjem za gozdove, v državi porekla;

28. poudarja, da po navedbah v več študijah⁽³²⁾ pravni okvir za preprečevanje vstopa proizvodov, povezanih s krčenjem gozdov, na notranji trg Unije ne bo vplival na količino in ceno blaga, ki se prodaja v Uniji in je zajet v Prilogi k tej resoluciji, ter da bodo dodatni stroški za gospodarske subjekte zaradi izvajanja teh pravnih zahtev, minimalni;

29. opozarja na prispevek nevladnih organizacij, okoljskih aktivistov, industrijskih združenj in žvižgačev k boju proti nezakonitemu pridobivanju lesa, ki vodi v krčenje gozdov, povzroča izgubo biotske raznovrstnosti in povečuje emisije toplogrednih plinov;

⁽³²⁾ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378014001046>

četrtek, 22. oktober 2020

30. ugotavlja, da bi bilo treba v ta pravni okvir EU poleg gozdov vključiti tudi ekosisteme z visoko zalogo ogljika in visoko biotsko raznovrstnostjo, ki niso gozdovi, na primer morske in obalne ekosisteme, mokrišča, šotišča ali savane, da ne bi bremena prenesli nanje;

31. meni, da bi morale te obveznosti veljati za vsa podjetja, ki dajejo na trg Unije blago, povezano s tveganji za gozdove in ekosisteme, ne glede na njihovo velikost ali sedež, potem ko bi skrbna ocena pokazala, da so funkcionalne in uporabne za vse akterje na trgu, tudi za mala in srednja podjetja; sicer priznava, da morajo biti ukrepi na podlagi ocene tveganja, ki jo pripravi subjekt, sorazmerni z ravno tveganj, povezanih z danim blagom, vendar meni, da je na razdrobljenem končnem trgu vključitev manjših in večjih podjetij ključnega pomena, da bi bil učinek velik in da bi pridobili zaupanje potrošnikov; poudarja, da regulativni okvir ne sme povzročiti nepotrebnega bremena za male in srednje proizvajalce, vključno z malimi kmeti, ali jim onemogočiti dostopa do trgov in mednarodne trgovine zaradi pomanjkanja zmogljivosti; zato poudarja, da je treba načrtovati usklajeno podporo za mala in srednja podjetja na ravni EU, da bi zagotovili njihovo razumevanje, pripravljenost in zmogljivost za proizvodnjo v skladu z zahtevami glede okolja in človekovih pravic;

32. poudarja, da je veliko podjetij Unije v dobavni verigi malih in srednjih podjetij, zato poziva k učinkovitemu načinu izvajanja, ki bo prijazen do malih in srednjih podjetij ter v čim večji meri zmanjševal upravno breme; meni, da je treba vzpostaviti mehanizem za opozarjanje, ki bi podjetja opozoril, če bi uvažala z območij, na katerih obstaja tveganje krčenja gozdov;

33. meni, da bi zahteve glede obvezne potrebne skrbnosti, ki bi veljale po vsej Uniji, zagotovile koristi podjetjem, saj bi zagotavljale enake konkurenčnih pogoje, ker bi za konkurentne veljali isti standardi, ter pravno varnost za razliko od mozaika različnih ukrepov na nacionalni ravni;

34. opozarja na ugotovitve študije o zahtevah glede potrebne skrbnosti v dobavni verigi, ki jo je naročil Generalni direktorat Komisije za pravosodje in potrošnike, glede na katere se večina vprašanih podjetij strinja, da bi obvezna potrebna skrbnost pozitivno vplivala na človekove pravice in okolje;

35. poudarja, da lahko digitalizacija in nova tehnološka orodja omogočijo nove rešitve, s katerimi bi lahko podjetja opredeljevala, preprečevala, blažila ter upoštevala vpliv na človekove pravice in okolje;

36. meni, da bi se moral prihodnji pravni okvir v zvezi z blagom, ki je povezano s tveganjih za gozdove, opirati na pridobljene izkušnje iz akcijskega načrta FLEGT, uredbe EU o lesu, Uredbe (EU) 2017/821 Evropskega parlamenta in Sveta⁽³³⁾ (uredba o konfliktnih mineralih), Direktive 2014/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁽³⁴⁾ (direktiva o nefinančnem poročanju), zakonodaje o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu ter drugih pobud EU za urejanje dobavnih verig;

37. pozdravlja sedanjo revizijo direktive o nefinančnem poročanju in poziva Komisijo, naj izboljša kakovost in poveča obseg razkritja nefinančnih podatkov, zlasti glede poročanja finančnih institucij o okoljskih vidikih, ter spodbuja vključevanje pomislekov, povezanih z gozdovi, v družbeno odgovornost podjetij;

Uredba EU o lesu in sporazum o prostovoljnem partnerstvu o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov (FLEGT)

38. je prepričan, da je uredba EU o lesu, zlasti njene zahteve po potrebni skrbnosti, dobra osnova, na kateri bi bilo treba oblikovati prihodnji pravni okvir EU za zaustavitev in obrnitev trenda krčenja gozdov po svetu, ki ga povzroča EU, vendar pa ta uredba zaradi pomanjkljivega izvajanja, omejenega obsega proizvodov, ki jih krije, in izvrševanja ne dosega svojih ciljev in namena; zato meni, da je mogoče na podlagi izkušenj v zvezi z uredbo EU o lesu v prihodnjem pravnem okviru EU

⁽³³⁾ Uredba (EU) 2017/821 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o določitvi obveznosti za potrebno skrbnost v oskrbovalni verigi za uvoznike v Uniji, ki uvažajo kositer, tantal in volfram, njihove rude ter zlato, ki izvirajo s konfliktnih območij in območij z visokim tveganjem (UL L 130, 19.5.2017, str. 1).

⁽³⁴⁾ Direktiva 2014/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o spremembi Direktive 2013/34/EU glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin (UL L 330, 15.11.2014, str. 1).

četrtek, 22. oktober 2020

oblikovati boljša pravila o izvajanju in izvrševanja, da bi zaustavili in obrnili trend krčenja gozdov po svetu, ki ga povzroča EU; opozarja, da je zakonitost sečnje in trgovanja z gozdnimi proizvodi trenutno zajeta v uredbi EU o lesu, zato poudarja, da bi se bilo treba v prihodnjem pravnem okviru EU izogniti dvojni ureditvi ter uskladiti ukrepe, ki urejajo zakonito in nezakonito sečnjo gozdnih proizvodov in trgovino z njimi;

39. poziva Komisijo, naj oceni morebitno vključitev blaga, zajetega v uredbi EU o lesu, v področje uporabe predloga o pravnem okviru EU za zaustavitev in obrnitev trenda krčenja gozdov po svetu, pri čemer naj upošteva prihodnje preverjanje ustreznosti uredbe EU o lesu in zagotovi uresničevanje ciljev akcijskega načrta FLEGT; pri tem bi morala Komisija oceniti tudi morebitne posledice za sedanje prostovoljne sporazume o partnerstvu, partnerske države Unije, ki so proizvajalke lesa, pa bi morale biti tesno vključene v to zavezo;

40. pozdravlja dobre rezultate sodelovanja s tretjimi državami v okviru akcijskega načrta EU o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov (FLEGT) in sporazumov o prostovoljnem partnerstvu pri reševanju izziva nezakonite sečnje na strani ponudbe in poudarja, da bi bilo treba ta prizadevanja okrepiti, zlasti kar zadeva spremljanje, preverjanje in kontrolo ter z zagotavljanjem gradnje zmogljivosti; poudarja, da so sporazumi o prostovoljnem partnerstvu zelo učinkovit okvir za vzpostavitev dobrega partnerstva z državami ter da bi bilo treba spodbujati nove sporazume o prostovoljnem partnerstvu tudi z drugimi partnerji; poziva EU, naj poveča financiranje za FLEGT;

41. poziva Komisijo, naj zagotovi celovito izvajanje delovnega načrta EU FLEGT za obdobje od leta 2018 do leta 2022;

42. pozdravlja, da bo Komisija v bližnji prihodnosti preverila primernost uredbe FLEGT in uredbe EU o lesu, kar bo tudi priložnost za izboljšanje njunega izvrševanja in izvajanje ter razširitev njunega področja uporabe, da bi vanj vključili npr. tiskane izdelke, izdelke iz lesa in les iz konfliktnih območij ter da bi okrepili vlogo civilne družbe;

43. znova zahteva, da se uvoz lesa in lesnih proizvodov temeljiteje preverja na mejah Unije, da bi zagotovili, da uvoženi proizvodi dejansko izpolnjujejo merila za vstop v Unijo; poziva k hitremu in uspešnemu izvajanju carinskega zakonika Unije ter k povečanju zmogljivosti nacionalnih carinskih organov, da bi zagotovili boljše usklajevanje in izvajanje carinskega zakonika Unije; vztraja, da mora Komisija zagotoviti, da se bodo pri carinskem nadzoru po vsej Uniji spoštovali isti standardi, in sicer z neposrednim mehanizmom za enoten carinski nadzor ob usklajevanju z državami članicami in ob doslednem spoštovanju načela subsidiarnosti;

44. meni, da bi lahko bili trgovinski partnerski sporazumi z največjimi proizvajalkami blaga, povezanega s tveganji za gozdove in ekosisteme, koristni pri obravnavanju vzrokov za krčenje gozdov na strani povpraševanja, in ugotavlja, da je model sporazuma o prostovoljnem partnerstvu o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov, ena od razpoložljivih možnosti;

45. predlog bi moral zagotoviti pravno varnost za vse ustrezne deležnike morebitnih novih vseevropskih ukrepov in okvirov, povezanih s trenutno uporabo in licenciranjem sporazumov o prostovoljnem partnerstvu o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov, da bi zagotovili zanimanje za vlaganje v izvoz v Uniji, ki ne povzroča krčenja gozdov; spodbuja Komisijo, naj sklene sporazume o partnerstvu na podlagi trgovine z največjimi proizvajalkami kmetijskega blaga, da bi obravnavali vzroke za krčenje gozdov na strani povpraševanja.

Trgovinsko in mednarodno sodelovanje

46. poudarja, da je treba pregledati trgovinsko in naložbeno politiko, da bi svetovni izziv krčenja gozdov obravnavali na učinkovitejši način in ustvarili enake konkurenčne pogoje na svetovni ravni, pri tem pa je treba upoštevati povezavo med trgovinskimi sporazumi, svetovno biotsko raznovrstnostjo in gozdnimi ekosistemi;

47. ponavlja, da bi morala trgovinska in naložbena politika Unije, tudi prostotrgovinski sporazum z Mercosurjem, vključevati zavezujoča in izvršljiva poglavja o trajnostnem razvoju, ki so docela v skladu z mednarodnimi obveznostmi, zlasti Pariškim sporazumom in agendo za trajnostni razvoj do leta 2030, ter izpolnjujejo pravila Svetovne trgovinske

četrtek, 22. oktober 2020

organizacije (STO) in spoštujejo človekove pravice; poziva Komisijo, naj poskrbi, da bodo vsi prihodnji trgovinski in naložbeni sporazumi in ustrezni področni sporazumi vsebovali pravno zavezujoče in izvršljive določbe, tudi z nezakonito sečnjo povezane protikorupcijske določbe, da se preprečita krčenje in degradacija gozdov ter uničenje in degradacija ekosistemov;

48. priporoča, da Komisija v okviru načela neškodovanja, kot je poudarjeno v sporočilu o evropskem zelenem dogovoru, bolje in redno ocenjuje vpliv obstoječih trgovinskih in naložbenih sporazumov na krčenje gozdov ter degradacijo gozdov in ekosistemov, prilaščanje zemljišč in človekove pravice ter zagotovi, da bodo v poglavju o trgovini in trajnostnem razvoju vseh sporazumov o prosti trgovini in naložbah vključene ambicioznejše zavezujoče in izvršljive določbe o varstvu gozdov in ekosistemov, biotski raznovrstnosti, preprečevanju prilaščanja zemljišč in trajnostnem gozdarstvu;

49. poudarja, da je treba razmisliti o ukrepih za preprečevanje dampinških cen lesa in zagotavljanje trajnostne rabe lesa ter za preprečevanje širjenje dvostranskih sporazumov na podlagi dampinških cen lesa in preprečevanje dodatne sečnje, med drugim vzpostavitev skupnega sistema dražbe lesa, omogočanje sledenja, od kod izvira material, in vključitev podnebnih vprašanj ter vprašanj v zvezi z biotsko raznovrstnostjo in človekovimi pravicami v ceno;

50. meni, da sta trgovina in mednarodno sodelovanja pomembni orodji za uveljavljanje višjih standardov trajnostnosti, zlasti v sektorjih, ki so povezani z gozdovi in njihovimi vrednostnimi verigami; poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo sodelovanje s tretjimi državami, in sicer s tehnično pomočjo, izmenjavo informacij in primerov dobre prakse na področju varstva, ohranjanja in sonaravne rabe gozdov, s posebnim poudarkom na povezavi med organiziranim kriminalom in blagom, povezanim s krčenjem gozdov, ter spodbujanjem in lajšanjem znanstvenega in akademskega sodelovanja s tretjimi državami, pa tudi z raziskovalnimi programi za spodbujanje znanja in inovacij o biotski raznovrstnosti, zelenem podjetništvu in krožnem gospodarstvu; poudarja, da je pomembno upoštevati učinke ukrepov za zaposlovanje in rast v najmanj razvitih državah, ki se zanašajo na proizvodnjo blaga, povezanega s tveganji za gozdove in ekosisteme; poziva Unijo, naj podpira vlade in civilno družbo tretjih držav in sodeluje z njimi v boju proti krčenju gozdov, zlasti prek sheme GSP+; poziva Komisijo, naj oceni, ali bi bilo treba razviti nov poseben instrument za pomoč trgovini, ki bi olajšal trgovino v kontekstu zmanjševanja tveganj v zvezi s proizvodnjo blaga, povezanega s tveganji za gozdove in ekosisteme;

51. poziva Komisijo, naj poskrbi, da bodo ukrepi, ki se sprejmejo, vsebovali celovit in diferenciran pristop h krčenju gozdov, ki bo upošteval njegovo večplastno razsežnost in povezavo z generacijo trajnostnih podjetij in z bojem proti kriminalnim gospodarstvom; v ta namen poziva k dialogu s tretjimi državami, da bi za vsak primer posebej analizirali glavne vzroke izginjanja gozdne odeje in ustreznost ukrepov, ki naj bi se izvajali;

52. poudarja, da bi morali prostotrgovinski sporazumi o javnem naročanju pri oddaji naročil upoštevati merila o socialnem, okoljskem in odgovornem poslovanju;

53. vztraja, da je treba obvezne zahteve na ravni Unije dopolniti z večjim in intenzivnejšim sodelovanjem na svetovni ravni, okrepljenim globalnim okoljskim upravljanjem in sodelovanjem s tretjimi državami, in sicer s tehnično pomočjo, izmenjavo informacij in primerov dobre prakse na področju varstva, ohranjanja in sonaravne rabe gozdov, pri tem pa je treba zlasti priznati trajnostne pobude zasebnega sektorja; s povečanjem prizadevanj v ključnih mednarodnih forumih, vključno s Svetovno trgovinsko organizacijo in Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), ter z ukrepi za preprečevanje krčenja in degradacije gozdov in za obnovo gozdov ter z ukrepi, ki bi preprečili obratni učinek, ko bi se dobavne verige, povezane z neželenim krčenjem gozdov, zgolj preusmerile v druge regije po svetu;

54. poziva Komisijo in države članice, naj s trgovino in mednarodnim sodelovanjem spodbujajo potrebne naložbe za uveljavitev mednarodnih standardov trajnostnosti v gozdarskih sektorjih in njihovih vrednostnih verigah, spodbujanjem krožnega biogospodarstva, zelenega turizma, obnovljivih virov energije, pametnega kmetijstva in na drugih ustreznih področjih, tudi v tretjih državah;

četrtek, 22. oktober 2020

55. predlog bi moral zagotoviti pravno varnost za vse ustrezne deležnike morebitnih novih vseevropskih ukrepov in okvirov, povezanih s trenutno uporabo in licenciranjem sporazumov o prostovoljnem partnerstvu o izvrševanju zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov, da bi zagotovili zanimanje za vlaganje v izvoz v Uniji, ki ne povzroča krčenja gozdov; spodbuja Komisijo, naj sklene sporazume o partnerstvu na podlagi trgovine z največjimi proizvajalkami kmetijskega blaga da bi obravnavali vzroke za krčenje gozdov na strani povpraševanja;

56. ugotavlja, kako pomembno je zagotoviti, da bo krčenje gozdov vključeno v politični dialog na državni ravni, in partnerskim državam pomagati pri oblikovanju in izvajanju nacionalnih okvirov za gozdarstvo in trajnostno gozdarstvo; poudarja, da se morajo v teh nacionalnih okvirih upoštevati domače potrebe in zaveze na svetovni ravni; poudarja, da je treba uvesti mehanizme za spodbujanje malih kmetov ter tako ohraniti in izboljšati ekosistem in proizvode, ki jih zagotavljata trajnostno gozdarstvo in kmetijstvo;

57. meni, da bi moralo odločno ukrepanje na notranjem trgu Unije spremljati odločno ukrepanje na mednarodni ravni; nacionalni okvirni programi v okviru zunanjega delovanja EU bi zato morali vključevati določbe za pomoč podjetjem in malim kmetom v tretjih državah, ki sodelujejo z izvajalci dejavnosti, ki dajejo na notranji trg Unije blago, povezano s tveganji za gozdove in ekosisteme, da bi izvajali dejavnosti brez škodovanja gozdovom in ekosistemom;

58. meni, da bi morala biti uredba, predlagana v Prilogi k tej resoluciji, oblikovana tako, da je skladna s pravili Svetovne trgovinske organizacije, kar je tudi mogoče, in bi morala biti dopolnjena s sporazumi o partnerstvu na podlagi trgovine, sklenjenimi z glavnimi državami proizvajalkami primarnih kmetijskih proizvodov, za odpravo dejavnikov krčenja gozdov na strani ponudbe;

59. predlaga, da bi morala Komisija pri pogajanjih s tretjimi državami o nacionalnih okvirnih programih dati prednost določbam za pomoč podjetjem v tretjih državah in malim kmetom, ki sodelujejo z izvajalci dejavnosti, ki dajejo na notranji trg Unije blago in pridobljene proizvode, povezane s tveganji za gozdove in ekosisteme, pri izvajanju dejavnosti brez škodovanja gozdovom, ekosistemom in človekovim pravicam;

60. poudarja, da lahko krepitev pravnega okvira EU o krčenju gozdov močno vpliva na cene zemljišč v tretjih državah in da se presečni datum ne bi smel določiti po tem, ko bo Komisija objavila predlog, opisan v Prilogi k tej resoluciji; da se preprečijo špekulacije;

Krčenje gozdov in človekove pravice

61. poudarja, da sprememba regulativnega okvira z namenom legalizacije uporabe nekaterih območij in spremembe pravic do posesti ne odpravlja negativnega vpliva na človekove pravice in okolje, ki bi ga povzročilo izvajanje te spremembe; zato poudarja, da morajo merila glede primerne skrbnosti poleg zakonitosti ukrepov vključevati tudi druge elemente;

62. opaža, da proizvodnja blaga, povezanega s tveganji za gozdove in ekosisteme, na lokalne skupnosti ne vpliva negativno le prek neposrednega krčenja gozdov, degradacije ekosistemov in prilaščanja zemljišč, temveč tudi prek prilaščanja vode, kar lahko vpliva na gozdove in druge ekosisteme;

63. poudarja, da so na čelu boja za ohranjanje ekosistemov pogosto lokalne skupnosti, domorodni prebivalci, zagovorniki zemljiških pravic in okoljevarstveniki; ugotavlja, da so v nekaterih regijah konflikti zaradi rabe zemljišč in virov glavni vzrok za nasilje nad domorodnimi ljudstvi⁽³⁵⁾, in je zaskrbljen, da sta degradacija in uničevanje gozdov in drugih dragocenih ekosistemov pogosto povezana s kršitvami človekovih pravic ali izhajata iz njih; obsoja vse oblike kaznovanja, nadlegovanja in preganjanja zaradi sodelovanja v naravovarstvenih dejavnostih; zato poziva, naj se v prihodnji pravni okvir EU vključi varstvo človekovih pravic, zlasti do zemljiške posesti, ter pravic delavcev, s posebnim poudarkom na pravicah domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti; poziva Komisijo, naj spodbudi izvajanje procesov zakonodajnih reform v državah proizvajalkah z učinkovitim in smiselnim sodelovanjem vseh deležnikov, vključno s civilno družbo, domorodnimi ljudstvi in lokalnimi skupnostmi; poziva Unijo in države članice, naj na naslednji generalni skupščini Združenih narodov podprejo splošno priznanje pravice do zdravega okolja;

⁽³⁵⁾ Poročilo brazilskega generalnega tožilstva: <http://www.mpf.mp.br/pgr/noticias-pgr/conflitos-associados-a-terra-sao-principal-causa-de-violencia-contra-indigenas-e-comunidades-tradicionais-no-brasil-segundo-mpf>

četrtek, 22. oktober 2020

64. poziva Komisijo in države članice, naj vzpostavijo mehanizem za hitro odzivanje na ravni Unije v podporo zagovornikom okolja in gozdov v Uniji in po vsem svetu;
65. poudarja, da mora biti učinkovit dostop do pravnih postopkov in odškodnin za žrtve kršitev človekovih pravic in okoljske škode, ki jih povzročijo podjetja, del takega pravnega okvira;
66. poudarja, da mora Unija poleg vzpostavitve pravnega okvira EU za blago, ki prispeva h krčenju gozdov, odločneje obravnavati uveljavljanje človekovih pravic, okoljske odgovornosti in pravne države kot horizontalnih vprašanj v sodelovanju z zadevnimi državami in drugimi pomembnimi državami uvoznicami;
67. poudarja, da je treba ta pravni okvir zasnovati v skladu z mednarodnimi obveznostmi Unije do afriških, karibskih in pacifiških držav ter upoštevati pri ciljih prihodnjega sporazuma, ki bo nasledil sporazum iz Cotonouja;
68. opozarja na pomen spoštovanja vodilnih načel OZN o podjetništvu in človekovih pravicah; podpira tekoča pogajanja za vzpostavitev zavezujočega instrumenta OZN na področju človekovih pravic za nadnacionalne družbe in druga podjetja ter poudarja, kako pomembno je, da EU proaktivno sodeluje v tem procesu;

Ukrepi EU in skladnost politik

69. poudarja, da je treba vpliv potrošnje blaga, povezanega s tveganji za gozdove in ekosisteme, v Uniji ustrezno obravnavati v vseh nadaljnjih regulativnih ali neregulativnih ukrepih in dejavnostih v okviru strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 in strategije „od vil do vilic“ ter v uredbi o strateških načrtih SKP, vključno z nacionalnimi strateškimi načrti držav članic;
70. poudarja pomen spodbujanja trajnostnih načinov prehranjevanja z ozaveščanjem potrošnikov o vplivu vzorcev potrošnje in zagotavljanjem informacij o načinih prehranjevanja, ki so boljši za zdravje ljudi in imajo manjši okoljski odtis; meni, da je treba uvesti učinkovite ukrepe za povečanje podpore, namenjene ekološkim kmetijskim praksam, in zmanjšanje količine zavržene hrane v celotni dobavni verigi; poudarja, da je treba določiti ukrepe, namenjene ozaveščanju potrošnikov na področju vpliva potrošniških vzorcev na gozdove, biotsko raznovrstnost in podnebje, zagotavljanju podpore in spodbujanju izbire živilskih proizvodov rastlinskega izvora;
71. meni, da bi morala Unija za zmanjšanje ogljičnega odtisa prevoza uvoženega blaga iz tretjih držav in za spodbujanje trajnostne lokalne proizvodnje in delovnih mest spodbujati uporabo trajnostnega lokalnega lesa, pridobljenih lesnih proizvodov ali gozdne biomase;
72. poudarja, da je treba zmanjšati odvisnost od uvoza blaga, povezanega s tveganji za gozdove in ekosisteme, s spodbujanjem lokalno pridobljenih rastlinskih beljakovin, pašništva ter zakonite in trajnostno izdelane krme, in sicer z izvajanjem beljakovinske strategije Unije;
73. podpira spodbujanje posevkov, ki vežejo dušik/stročnic/beljakovinskih rastlin v okviru novih strateških načrtov SKP, med drugim s kolobarjenjem, pogojevanjem, ekoshemami, kmetijskimi in okoljskimi ukrepi, novimi sektorskimi ukrepi in vezano podporo, da bi povečali samozadostnost oskrbe z beljakovinskimi rastlinami v Uniji, hkrati pa prispevali k doseganju ciljev strategije za biotsko raznovrstnost in strategije „od vil do vilic“; poleg tega ugotavlja, da bi morala biti dohodek in donosnost živinorejskih kmetij skladna z ravnmi proizvodnje, ki jih lahko dosežemo s pašo ali z domačimi krmnimi rastlinami; poziva k nadaljnjim raziskavam in spodbujanju inovativnih proizvodnih sistemov in metod, ki lahko zmanjšajo zunanje vložke in stroške, na primer pašne sisteme, ki temeljijo na krmnih rastlinah, kot je rotacijska paša, četudi je obseg proizvodnje manjši;
74. poudarja, kako pomemben je razvoj trajnostnega biogospodarstva, v katerem imajo trajnostno proizvedeni proizvodi visoko vrednost;
75. poudarja, da bi morala politika Unije na področju bioenergije ustrezati strogim socialnim in okoljskim merilom;

četrtek, 22. oktober 2020

76. želi spomniti, da Unija tveganje krčenja gozdov obravnava na podlagi uredbe EU o lesu, akcijskega načrta EU FLEGT, sporazumov o prostovoljnem partnerstvu, ki v državah proizvajalkah spodbujajo procese, v katere je vključenih več deležnikov, ter direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (RED II) ⁽³⁶⁾, ki vključujejo številna pravila in bi lahko bili pomembna osnova za ukrepe, s katerimi bi čim bolj zmanjšali tveganje krčenja gozdov in nezakonito sečnjo; ugotavlja, da je v tej direktivi obveznost izpolnjevanja trajnostnih meril Unije s področja biogoriv razširjena na vse vrste končne uporabe energije iz biomase, vključno z ogrevanjem/hlajenjem, in električno energijo, ker pa direktiva zajema le surovine, ki se uporabljajo za proizvodnjo energije iz biomase, zaenkrat ne prepoveduje uporabe blaga, povezanega s krčenjem gozdov ali preoblikovanjem ekosistema, npr. za proizvodnjo biogoriva;

77. poudarja, da metode za uresničevanje ciljev iz svežnja za čisto energijo za vse Evropejce ne smejo povzročati krčenja in degradacije gozdov v drugih delih sveta; zato poziva Komisijo, naj do leta 2021, zagotovo pa pred letom 2023, brez odlašanja pregleda ustrezne vidike poročila, priloženega Delegirani uredbi Komisije (EU) 2019/807 ⁽³⁷⁾, in navedeno uredbo revidira v skladu z najnovjšimi znanstvenimi spoznanji in previdnostnim načelom; poziva Komisijo, naj ponovno oceni podatke o soji in začne čim prej, najkasneje pa do leta 2030 postopoma opuščati uporabo biogoriv, ki imajo velik vpliv na posredno spremembo rabe zemljišč;

78. meni, da je treba obsežno rabo biogoriv v Uniji pospremiti z zadostnimi trajnostnimi merili, da bi preprečili neposredne in posredne spremembe rabe zemljišč, tudi krčenje gozdov; ugotavlja, da sedanja merila ne upoštevajo dovolj fosilnih surovin, ki se uporabljajo pri proizvodnji biogoriv; zato poziva k spremljanju in oceni učinka revidirane direktive o energiji iz obnovljivih virov med njenim izvajanjem, tudi glede učinkovitosti trajnostnih meril za bioenergijo; je seznanjen s pomenom lokalnih dobavnih verig surovin za doseganje dolgoročne trajnosti;

79. meni, da bi morali pragozdovi in primarni gozdovi šteti za skupno globalno dobro in biti kot taki tudi zaščiteni, ter da bi njihovi ekosistemi morali dobiti pravni status;

Komuniciranje in ozaveščanje

80. poudarja, kako pomembno je, da se v Uniji zagotavlja potrošnja proizvodov iz dobavnih verig, ki ne povzročajo krčenja gozdov, in da se stalno ocenjujejo učinki potrošnje takih proizvodov v Uniji; poziva Komisijo in države članice, naj pripravijo kampanje obveščanja in ozaveščanja o uvoženih surovinah in proizvodih ter njihovem vplivu na svetovne gozdove in biotsko raznovrstne ekosisteme, pa tudi o socialno-ekonomskih posledicah krčenja gozdov in uničevanja ekosistemov ter kaznivih dejanj, povezanih z gozdovi, v Uniji in tretjih državah;

81. poudarja, da bi morala Komisija preučiti možnost, da predlaga uvrstitev primarnih gozdov na Unescov seznam svetovne dediščine, da bi jih pomagala zaščititi pred krčenjem in da bi povečala možnost opozarjanja javnosti na njihovo zaščito; če to ne bi bilo izvedljivo, meni, da bi bilo treba oceniti druge pravne možnosti za doseg te ciljeve;

Opredelitve pojmov, podatki o gozdovih in spremljanje

82. ugotavlja, da so sedanja opredelitve izraza gozd, njegova kategorizacija ter številni drugi izrazi in načela, povezani s krčenjem gozdov in trajnostnim gospodarjenjem z gozdovi, ki so jih sprejeli ustrezni organi, na primer Organizacija združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), zgolj tehnični ter ne razlikujejo ustrezno med naravnimi gozdovi in gozdnimi nasadi, v katerih ekonomska funkcija gozda močno prevladuje nad njegovimi ostalimi funkcijami, ter poudarja, da bi to lahko na koncu povzročilo izkrivljanje podatkov o površini in stanju svetovnih gozdov; poziva ustrezne deležnike, naj poenotijo uporabo terminologije v skladu z besedilom v prilogi k osnutku resolucije, in poudarja pomen te razjasnitve za učinkovito uporabo povezanih instrumentov;

83. poudarja, da je treba zlasti zagotoviti neodvisno spremljanje trga blaga, povezanega s krčenjem gozdov; poziva Komisijo, naj okrepi svoja prizadevanja na tem področju v okviru programa Obzorje Evropa in podpre neodvisno spremljanje v državah proizvajalkah, pa tudi izmenjavo primerov dobre prakse in pridobljenih izkušenj med njimi, da bi izboljšali metodologijo in da informacije ne bi bile več razdrobljene;

⁽³⁶⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

⁽³⁷⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/807 z dne 13. marca 2019 o dopolnitvi Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta glede določitve surovin z visokim tveganjem za posredno spremembo rabe zemljišč, v zvezi s katerimi se ugotavlja znatna širitev proizvodnega območja na zemljišča z visoko zalogo ogljika, ter certificiranja pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv z nizkim tveganjem za posredno spremembo rabe zemljišč (UL L 133, 21.5.2019, str. 1).

četrtek, 22. oktober 2020

84. poudarja, da je nujno treba izboljšati ustrezne mehanizme, da bi lahko z njimi ugotovili vir ali poreklo pridobljenega lesa;
85. opozarja, da bi večji dostop do carinskih podatkov o proizvodih, uvoženih v Unijo, povečal preglednost in odgovornost v globalnih vrednostnih verigah; poziva Komisijo, naj vzpostavi carinsko partnerstvo v Uniji, pri tem pa razširi zahteve po carinskih podatkih, zlasti z vključitvijo izvoznika in proizvajalca kot obvezna carinska podatkovna elementa, s čimer se bo povečala preglednost in sledljivost globalnih vrednostnih verig;
86. ugotavlja, da morata biti za učinkovito izvajanje razpoložljivost in točnost podatkov, uporabljenih za oceno datuma izkrčitve gozda na zemljišču ali spremembe njegove rabe, zanesljivi;
87. poziva Unijo, naj nadalje razvije programe raziskav in spremljanja, kot so Copernicus, program Unije za opazovanje in spremljanje Zemlje, in drugi programi spremljanja, za nadzor dobavne verige proizvodov, da bi lahko odkrili proizvode, ki so v fazi proizvodnje povzročili krčenje gozdov ali degradacijo okolja, ter zgodaj opozarjali nanje;
88. poziva Komisijo, naj preuči možnosti za širšo uporabo satelitskega sistema Copernicus pri spremljanju stanja gozdov in preprečevanju gozdnih požarov ter škode v gozdovih, vključno s spremljanjem in prepoznavanjem njihovih vzrokov ter vzrokov krčenja gozdov in preoblikovanja ekosistemov, in sicer tako, da ustreznim organom v vsaki državi članici olajša dostop do tega sistema, malim in srednjim ter zagonskim podjetjem pa zagotovi neposreden vir odprtih podatkov;
89. pozdravlja ustanovitev opazovalne skupine za gozdove, namenjene zbiranju podatkov in obveščanju o krčenju gozdov v Evropi in po svetu, ter poziva to opazovalno skupino, naj vzpostavi mehanizem za zaščito aktivistov, ki se zavzemajo za varstvo gozdov;
90. poziva k vzpostavitvi mehanizmov zgodnjega opozarjanja za obveščanje javnih organov, podjetij, vključno s shemami tretjih strani, in potrošnikov o blagu, ki prihaja z območij s tveganjem za spremembo ekosistema v zvezi z izgubo in poslabšanjem gozdov in savanskih območij ter območij, kjer so bile kršene človekove pravice, ter za pomoč pri reševanju teh vprašanj z okrepitevijo dialoga in izmenjavo podatkov z ustreznimi tretjimi državami;
91. poziva Komisijo, naj vzpostavi evropsko podatkovno zbirko o tekočih in preteklih projektih med Unijo in tretjimi državami ter dvostranskih projektih med državami članicami in tretjimi državami, da bi se ocenil njihov vpliv na svetovne gozdove; poudarja vključenost lokalnih in regionalnih organov pri izvajanju teh projektov;

Gospodarjenje z gozdovi, raziskave in inovacije

92. poudarja, da je treba, če želimo spremljati krčenje gozdov, upoštevati povezave med gozdarskim in drugimi sektorji ter poskrbeti za digitalizacijo in naložbe v raziskave in inovacije;
93. ker gozdarski sektor v Uniji neposredno zaposluje najmanj 500 000 ljudi ⁽³⁸⁾ in 13 milijonov ljudi po vsem svetu ⁽³⁹⁾, ta delovna mesta pa so predvsem na podeželju;
94. ugotavlja, da na ravni Unije nekatere politike držav članic odražajo okvir za gozdove in gospodarjenje z njimi, ki je razdrobljen in nepovezan, zato potrebujejo več boljšega usklajevanja, da bi spodbudili trajnost;
95. poziva k tesnejšemu sodelovanju vlad, podjetij, proizvajalcev in civilne družbe, da bi s politikami in okvirnimi pogoji podprli projekte v zasebnem sektorju;
96. poudarja, da so raziskave in inovacije nujne, če želimo v okviru trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in gozdarskega sektorja v večji meri prispevati k premagovanju izzivov krčenja gozdov in boju proti podnebnim spremembam;

⁽³⁸⁾ Zbirka podatkov o gozdarstvu urada Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/forestry/data/database>.

⁽³⁹⁾ <http://www.fao.org/rural-employment/agricultural-sub-sectors/forestry/en>

četrtek, 22. oktober 2020

97. poziva k vzajemni podpori z raziskovanjem in izmenjavami pri škodnih dogodkih, da bi našli geografskim pogojem prilagojene ukrepe za preprečevanje obsežnih požarov in napadov škodljivcev;
98. pozdravlja ukrepe za prilagajanje nasadov podnebnim spremembam; pozdravlja dejstvo, da se v številnih državah že priporoča in uvaja povečanje števila odpornejših avtohtonih drevesnih vrst v zdravih in biološko raznolikih gozdovih;
99. poudarja pomen usposabljanja v Uniji in tretjih državah na področju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, nasadi in kmetijsko-gozdarskimi sistemi, vključno s stalno pokritostjo z vegetacijo; meni, da je to bistveni dejavnik pri zagotavljanju biotske raznovrstnosti ter dohodka gozdarskih skupnosti in kmetov v kmetijsko-gozdarskih sistemih;
100. poudarja, da je za uspešno izvajanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v praksi zelo pomembna izobražena, kvalificirana in dobro usposobljena delovna sila; zato Komisijo in države članice poziva, naj izvajajo ukrepe za lažjo izmenjavo primerov dobre prakse in v ta namen uporabljajo tudi obstoječa partnerstva;
101. poziva k okrepitvi sodelovanja na svetovni ravni za boljšo izmenjavo znanja in izkušenj v zvezi z izboljševanjem trajnosti pri gospodarjenju z večnamenskimi gozdovi;
102. zato poziva Unijo, naj s tretjimi državami oblikuje mednarodna zaveznitva za zaščito gozdov z izvajanjem premišljenih politik za odpravo krčenja gozdov, celostno načrtovanje rabe zemljišč, zagotavljanje preglednosti v zvezi zemljiško posestjo in preprečevanje spreminjanja gozdov v kmetijske površine; zato poziva k zagotavljanju mednarodnega financiranja za gozdove v okviru svetovnih sporazumov o varstvu gozdov v tesnem sodelovanju z evropskimi vladami in mednarodnimi akterji;
103. poziva k oblikovanju konceptov za trajnostno prihodnost svetovnih gozdov, ki bodo združevali gospodarske in okoljske interese, saj so za številne države gozdovi pomemben vir, ki se mu niso pripravljene prostovoljno odpovedati;
104. poziva k bolj celostnemu pristopu na ravni Unije, na podlagi katerega bi Unija lokalnim organom zagotavljala neposredno podporo pri izvajanju praks pogozdovanja in trajnostnega gospodarjenja z gozdovi; poziva predvsem k močnejši vlogi Unije na področju zagotavljanja pomoči lokalnim in regionalnim organom pri izvajanju veljavnih predpisov o varstvu gozdov;
105. poziva k trdni finančni podpori in spodbujevalnim programom za ukrepe, namenjene pogozdovanju degradiranih površin in površin, ki niso primerne za kmetovanje.

Financiranje

106. poziva Komisijo, naj sprejme večletni finančni okvir, ki bo odporen proti podnebnim in okoljskim spremembam; pri tem naj posebno pozornost nameni vplivu sredstev za zunanje delovanje, ki lahko prispevajo h krčenju gozdov in degradaciji ekosistemov, pa tudi nekaterih sredstev za raziskave in razvoj; poziva k preverjanju skladnosti večletnega finančnega okvira in vseh evropskih proračunov z zelenim dogovorom;
107. meni, da bi morale določbe v merilih EU za zelena javna naročila vključevati krčenje gozdov in skladnost s predlogom za potrebno skrbnost; meni, da bi bilo treba pri reviziji Direktive 2014/24/EU o javnem naročanju⁽⁴⁰⁾ med merila za oddajo naročila vključiti izpolnjevanje obveznosti potrebne skrbnosti;
108. poziva institucije in agencije Unije, naj dajejo zgled s spremembo svojega ravnanja, javnih naročil in okvirnih pogojev, da bodo vključevali uporabo le tistih proizvodov, ki niso povezani s krčenjem gozdov;
109. zlasti poziva Komisijo, naj sprejme pobude za prepoved javne nabave uvoženih proizvodov, ki so nastali s krčenjem gozdov, v okviru večstranskega sporazuma o javnem naročanju, sklenjenega v okviru Svetovne trgovinske organizacije, in Direktive 2014/24/EU;

⁽⁴⁰⁾ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

četrtek, 22. oktober 2020

110. poziva Unijo naj ustrezno podpre varstvo obstoječih ter oblikovanje novih in ustrezno izbranih zavarovanih območij, zlasti v državah, ki so glavne proizvajalke lesa;

111. poziva Unijo, naj finančno pomoč partnerskim državam pogojuje z uvedbo funkcionalnega sistema zavezujočih konceptualnih instrumentov, ki prispevajo k trajnostnemu gospodarjenju z gozdovi (na primer načrtov za gospodarjenje z gozdovi); poudarja, da so ti instrumenti učinkoviti le, če so pripravljene z zadostnim strokovnim znanjem, ter poziva Unijo, naj določi in uveljavi jasna pravila za skladnost z njimi;

112. poziva, naj ima gozdarski sektor pomembno vlogo v prihodnjem instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI) in naj se v celoti izkoristi potencial načrta za zunanje naložbe in regionalnih mehanizmov kombiniranega financiranja, s katerimi je treba spodbujati zasebno financiranje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi; poziva h krepitevi že obstoječih standardov in sistemov certificiranja, namesto da bi uvedli nove, in poudarja, da morajo biti ti standardi in sistemi certificiranja skladni s pravili STO;

113. poudarja, da je treba skupnostim, ki so odvisne od gozda, in domorodnim ljudstvom dejansko priznati pravice, ki izhajajo iz običajnega lastništva posesti, in jih spoštovati, ker gre za vprašanje socialne pravičnosti v skladu s prostovoljnimi smernicami FAO za odgovorno upravljanje zemljiških posesti, ribištva in gozdov v okviru nacionalne prehranske varnosti (VGGT), Deklaracijo ZN o pravicah avtohtonih prebivalcev (UNDRIP) in Konvencijo Mednarodne organizacije dela št. 169; poziva Komisijo, naj podpre razširjanje, uporabo in izvajanje VGGT na svetovni, regionalni in državni ravni, tudi prek načrta za zunanje naložbe;

114. poziva k okrepitevi sodelovanja med EU in državami AKP, da bi se spoprijeli z vse večjim problemom krčenja gozdov in širjenja puščav v državah AKP, in sicer z oblikovanjem akcijskih načrtov za izboljšanje upravljanja in ohranjanja gozdov ter vzpostavitev sistemov spremljanja; poziva Unijo, naj zagotovi, da bo krčenje gozdov vključeno v politične dialoge na nacionalni ravni, in naj partnerskim državam pomaga pri razvoju in izvajanju nacionalnih okvirov na področju gozdov in trajnostnih dobavnih verig, hkrati pa podpira učinkovito izvajanje nacionalno določenih prispevkov partnerskih držav v skladu s Pariškim sporazumom;

115. od Komisije zahteva, da na podlagi člena 192(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije predloži predlog za pravni okvir EU za zaustavitev in obrnitev trenda krčenja gozdov po svetu, ki ga povzroča EU, v katerem bo upoštevala priporočila iz priloge;

o

o o

116. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo in priložena priporočila posreduje Komisiji in Svetu.

četrtek, 22. oktober 2020

PRILOGA K RESOLUCIJI:**PRIPOROČILA O VSEBINI ZAHTEVANEGA PREDLOGA****1. Cilj**

Predlog uredbe (v nadaljnjem besedilu: predlog) bi moral zagotoviti podlago za zagotavljanje visoke ravni varstva naravnih virov, kot so naravni gozdovi, biotska raznovrstnost in naravni ekosistemi, ter prispevati k trdnjšemu okviru za njihovo trajnostno upravljanje, da bi preprečili njihovo propadanje in spreminjanje, in sicer bi bilo treba zagotoviti, da tržni vzorci in vzorci potrošnje v Uniji nanje ne vplivajo škodljivo. Predlog bi moral zajemati tudi varstvo človekovih pravic ter uradnih in običajnih pravic domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti do zemljišč, ozemlja in virov, ki so ogrožene zaradi pridobivanja in izdelave proizvodov.

Predlog bi moral zagotoviti preglednost in pravno varnost glede:

- (a) blaga in pridobljenih proizvodov, zajetih v predlogu, ki se tržijo na notranjem trgu Unije,
- (b) dobavnih praks in financiranja vseh subjektov, ki poslujejo na notranjem trgu Unije,
- (c) proizvodnih praks, vključno z odvzemanjem vode, subjektov na notranjem trgu Unije, ki sekajo, pridobivajo, dobavljajo in predelujejo blago in pridobljene proizvode, povezane s tveganji za gozdove in ekosisteme, ki jih ta predlog zajema, pa tudi prakse njihovih financerjev.

Predlog bi moral prispevati k izpolnjevanju mednarodnih zavez na področju okolja in človekovih pravic, ki so jih sprejele Unija in njene države članice, kot so Pariški sporazum, cilji trajnostnega razvoja in obveznosti na področju človekovih pravic, določene v mednarodnih pogodbah o človekovih pravicah, ter določiti pravno zavezujoča trajnostna merila za človekove pravice ter varstvo naravnih gozdov in naravnih ekosistemov pred njihovim preoblikovanjem in propadanjem, kot je določeno v predlogu. Predlog bi moral upoštevati tveganja ter biti sorazmeren in izvršljiv.

2. Področje uporabe

Predlog bi se moral uporabljati za vse subjekte ne glede na pravno obliko, velikost ali kompleksnost vrednostnih verig, torej vse fizične ali pravne osebe (razen nekomercialnih potrošnikov), ki blago in pridobljene proizvode iz predloga prvič dajo na notranji trg Unije ali financirajo izvajalce teh dejavnosti. Prav tako bi se moral uporabljati za subjekte iz Unije in od drugod. Izvajalci dejavnosti, ki nimajo sedeža v Uniji, bi morali za izvajanje nalog (v skladu z Uredbo (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾) pooblastiti zakonitega zastopnika.

Vsi subjekti bi morali imeti pravico, da zakonito dajejo na trg Unije blago in pridobljene proizvode, povezane s tveganji za gozdove in ekosisteme, samo, če lahko v skladu z določbami iz razdelka 4 te priloge dokažejo, da pri svojih dejavnostih in v vseh svojih poslovnih razmerjih s poslovnimi partnerji in subjekti v vsej vrednostni verigi (prevozniki, dobavitelji, trgovci, franšizojemalci, imetniki licenc, skupni podjetji, naročniki, pogodbeni izvajalci, poslovne stranke ter finančni, pravni in drugi svetovalci) ni tveganja oziroma obstaja zgolj zanemarljivo tveganje, da blago, dano na trg Unije:

— izvira z zemljišč, pridobljenih s preoblikovanjem naravnih gozdov ali drugih naravnih ekosistemov,

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 (UL L 169, 25.6.2019, str. 1).

četrtek, 22. oktober 2020

- izvira iz naravnih gozdov in naravnih ekosistemov, kjer prihaja do degradacije, in
- se pri njihovi proizvodnji kršijo človekove pravice oziroma so povezani s kršenjem človekovih pravic.

Finančne institucije, ki subjektom v dobavni verigi blaga zagotavljajo financiranje, naložbe, zavarovanje ali druge storitve, morajo tudi ravnati s potrebno skrbnostjo, da zagotovijo, da podjetja v dobavni verigi spoštujejo obveznosti iz tega predloga.

Subjekti bi morali sprejeti ustrezne in pregledne ukrepe, s katerimi bi zagotovili spoštovanje teh standardov v vsej oskrbovalni verigi.

Predlog bi moral zajemati vse vrste blaga, ki se najpogosteje povezuje s kršenjem gozdov, degradacijo naravnih gozdov ter s preoblikovanjem in degradacijo naravnih ekosistemov zaradi človekove dejavnosti. Na podlagi neodvisne, strokovne ocene, ki bi upoštevala previdnostno načelo, bi bilo treba pripraviti seznam tega blaga in ga vključiti v prilogo k temu predlogu, zajeti pa bi morali biti vsaj palmovo olje, soja, meso, usnje, kakav, kava, kavčuk in kuzuza ter vsi iz njih proizvedeni končni izdelki ali polizdelki in vsi proizvodi, ki jih vsebujejo. Če izdelek vsebuje sestavine iz več kot ene vrste blaga iz predloga, bi bilo treba potrebno skrbnost izvajati za vsako vrsto blaga posebej. V treh letih od začetka veljavnosti tega predloga bi bilo treba v njegovo področje uporabe vključiti blago iz Uredbe (EU) št. 995/2010 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾ (uredba EU o lesu) na podlagi ocene Komisije, ki bo temeljila na neodvisni strokovni oceni, pri čemer bi morala upoštevati previdnostno načelo.

Komisija bi morala na podlagi neodvisne strokovne ocene in ob upoštevanju previdnostnega načela, pravočasno sprejeti delegirane akte, s katerimi bi revidirala in spreminjala seznam z vsemi dodatnimi proizvodi in njihovimi pridobljenimi proizvodi, ki bi jih bilo treba vključiti v predlog, če se pojavijo dokazi ali pomembni znaki glede škodljivega vpliva njihovega sečnje, pridobivanja ali proizvodnje na naravne gozdove, naravne ekosisteme ali človekove ter formalne in običajne pravice domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti do zemljišč, ozemelj in virov. Komisija bi morala biti pozorna in proaktivna pri opredeljevanju nastajajočih tveganj ter se dejavno posvetovati z različnimi deležniki z ustreznimi izkušnjami, da bi lahko vodila seznam blaga, ki bi izražal raven poznavanja tveganj, povezanih s človekovimi pravicami in okoljem, v ustreznih sektorjih.

Predlog bi se moral enako uporabljati tudi za vse finančne institucije, ki imajo dovoljenje za poslovanje v Uniji in ki zagotavljajo financiranje, naložbe, zavarovanje ali druge storitve subjektom, ki sekajo, pridobivajo, proizvajajo, predelujejo ali prodajajo blago in pridobljene proizvode oziroma z njimi trgujejo, povezane s tveganji za gozdove in ekosisteme, da bi se zagotovilo, da te finančne institucije in podjetja v svoji dobavni verigi spoštujejo obveznosti glede okolja in človekovih pravic, kot so določene v predlogu.

Predlog bi bilo treba uporabljati za trgovce, torej fizične ali pravne osebe, ki pri opravljanju poslovne dejavnosti subjektom na notranjem trgu Unije prodajajo ali od njih kupujejo blago in pridobljene proizvode iz predloga, ki so že na tem trgu. Subjekti na notranjem trgu Unije ne bi smeli sodelovati s trgovci, razen če trgovci:

- poznajo subjekte ali trgovce, ki to blago in pridobljene proizvode dobavljajo, in
- kjer je primerno, poznajo trgovce, ki jim to blago in pridobljene proizvode dobavljajo sami, in
- lahko zagotovijo sledljivost svojih proizvodov, da bi lahko ugotovili njihovo poreklo, ko se dajo na notranji trg Unije.

3. Splošne obveznosti

3.1. Krčenje gozdov in preoblikovanje naravnih ekosistemov

Blago in pridobljeni proizvodi iz predloga, ki se dajo na trg Unije, ne bi smeli povzročati ali izhajati iz krčenja gozdov ali preoblikovanja naravnih ekosistemov.

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 995/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode (Besedilo velja za EGP) (UL L 295, 12.11.2010, str. 23).

četrtek, 22. oktober 2020

Zato se blago in pridobljeni proizvodi, povezani s tveganji za gozdove in ekosisteme, ki se na trg Unije dajo bodisi nepredelani ali kot izdelki, ki so iz njih proizvedeni ali jih vsebujejo, ne smejo sekati, pridobivati ali proizvajati na zemljiščih, ki so na določen presečni datum v preteklosti, ki je znanstveno utemeljen, upravičen, izvedljiv v praksi in skladen z mednarodnimi zavezami EU, a najpozneje leta 2015, imela status naravnega gozda ali naravnega ekosistema v skladu z opredelitvijo v razdelku 3.3 spodaj, a so po tem datumu ta status izgubila zaradi izkrčenja gozda ali preoblikovanja ekosistema.

3.2. *Degradacija naravnih gozdov in ekosistemov*

Blago in pridobljeni proizvodi iz predloga, ki se dajo na trg Unije, ne bi smeli povzročati ali izhajati iz degradacije naravnih gozdov ali naravnih ekosistemov zaradi človekove dejavnosti.

Zato se blago in pridobljeni proizvodi, povezani s tveganji za gozdove in ekosisteme, ki se na trg Unije dajo bodisi nepredelani ali kot izdelki, ki so iz njih proizvedeni ali jih vsebujejo, ne smejo sekati, pridobivati ali proizvajati na zemljiščih, ki so na določen presečni datum v preteklosti, a najpozneje leta 2015, imela status naravnega gozda ali naravnega ekosistema v skladu z opredelitvijo v razdelku 3.3 spodaj, a so po tem datumu ta status izgubila zaradi izkrčenja gozda ali pretvorbe ekosistema. Pravno bi moralo biti dovoljeno dati na trg Unije samo blago, ki je posekano, pridobljeno ali proizvedeno v skladu s cilji ohranjanja in ne povzroča izgube ali slabšanja ekosistemskih funkcij na zemljišču, kjer se seka, pridobiva ali proizvaja, ali v neposredni okolici tega zemljišča.

3.3. *Opredelitve pojmov*

Zakonodajni predlog Komisije bi moral vsebovati opredelitve pojmov „gozd“, „naravni gozd“, ki ima številne ali večino značilnosti gozda, ki je avtohton na določenem območju, tudi ob prisotnosti človekove dejavnosti, „krčenje gozdov“, „degradacija gozdov“, „naravni ekosistem“, „degradacija ekosistema“ in „preoblikovanje ekosistema“. Te opredelitve bi morale temeljiti na objektivnih in znanstvenih vidikih ter upoštevati ustrezne vire mednarodnega prava in mednarodnih organizacij ter druge pobude, ki zagotavljajo ustrezne opredelitve, kot so Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo, Evropska agencija za okolje, okvirna pobuda za odgovornost ali pristop visokih zalog ogljika.

Opredelitve bi morale temeljiti na naslednjih načelih:

- omogočati bi morale doseganje najvišje ravni varstva okolja, zlasti gozdov in drugih naravnih ekosistemov, ter biti skladni z mednarodnimi in domačimi zavezami Unije glede gozdov, biotske raznovrstnosti in varstva podnebja,
- podpirati bi morale cilj Unije glede ohranjanja naravnih gozdov in ekosistemov, zlasti prvotnih in regeneriranih gozdov, ter preprečevati njihovo nadomestitev z gozdovi in ekosistemi, ki izhajajo iz človekovih dejavnosti, kot so nasadi dreves,
- morale bi biti dovolj celovite, da bi zagotavljale varstvo drugih naravnih ekosistemov, ki so tako kot gozdovi pomembni za ohranjanje biotske raznovrstnosti ali doseganje podnebnih ciljev iz Pariškega sporazuma,
- njihov cilj bi moral biti zagotoviti, da sprejetje ukrepov Unije za zaščito svetovnih gozdov ne bo povzročilo preusmeritev problema preoblikovanja in propadanja na druge naravne ekosisteme, ki so za biotsko raznovrstnost, podnebje in varstvo človekovih pravic enako pomembni kot naravni gozdovi.

3.4. *Kršitve človekovih pravic*

Blago in pridobljeni proizvodi, povezani s tveganji za gozdove in ekosisteme, se ne bi smeli sekati, pridobivati ali proizvajati na zemljiščih, ki se pridobijo ali uporabljajo s kršitvami človekovih pravic, opredeljenih v nacionalni zakonodaji, ali minimalnih pravic, zapisanih v Listini EU o temeljnih pravicah ali mednarodnih sporazumih, torej pravic domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti, vključno s pravico do zemljiške posesti in procesno pravico, da dajo prostovoljno predhodno in informirano soglasje ali ga odrečejo, kot so jo na primer določili Stalni forum OZN za domorodna vprašanja ter organi

četrtek, 22. oktober 2020

OZN in regijski organi za spremljanje pogodb, pravice do vode, pravice do varstva okolja in trajnostnega razvoja, pravice do zagovarjanja človekovih pravic in okolja brez vsakršnega preganjanja in nadlegovanja, pravic delavcev, kot so določene v temeljnih konvencijah Mednarodne organizacije dela, drugih mednarodno priznanih človekovih pravic v zvezi z rabo zemljišč, dostopom do njih ali njihovim lastništvom in človekove pravice do zdravega okolja, kot je določena v okvirnih načelih o človekovih pravicah in okolju ter standardih in dobrih praksah, ki jih je opredelil posebni poročevalec OZN za človekove pravice in okolje.

Posebno pozornost bi bilo treba nameniti delu otrok in njegovemu odpravljanju.

V vseh fazah sečnje, pridobivanja ali proizvodnje blaga iz predloga bi bilo treba spoštovati pravice lokalnih skupnosti in domorodnih ljudstev ter pravico do zemljiške posesti v vseh oblikah, pa naj gre za javne, zasebne, skupnostne, domorodne ali običajne pravice ali pravice žensk. Prepoznati in spoštovati bi bilo treba uradne in običajne pravice domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti do zemljišč, območij in naravnih virov, pa tudi njihovo možnost branjenja svojih pravic brez povračilnih ukrepov. Mednje spadajo pravica do posedovanja, uporabe in upravljanja teh zemljišč in virov.

Blago, zajeto v predlogu, se ne bi smelo pridobivati tako, da bi pridobitev in raba zemljišč posegala v pravice skupnosti in pravico do zemljiške posesti. Blago, ki se daje na trg Unije, namreč ne bi smelo biti posekano, pridobljeno ali proizvedeno na zemljiščih domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti brez njihovega svobodnega, predhodnega in informiranega soglasja, kar velja tako za zemljišča v njihovi uradni lasti kot za zemljišča v običajni posesti.

4. Obveznost odkrivanja, preprečevanja in omilitve škode v vrednostnih verigah

4.1. Obvezna potrebna skrbnost

Subjekti bi morali sprejeti vse potrebne ukrepe za spoštovanje in zagotavljanje varstva človekovih pravic, naravnih gozdov in naravnih ekosistemov, kot je določeno v predlogu, v celotni vrednostni verigi. To bi moralo vključevati vsa njihova poslovna razmerja s poslovnimi partnerji in subjekti vzdolž vse vrednostne verige (kot so dobavitelji, trgovci, franšizojemalci, imetniki licenc, skupnimi podjetji, naročniki, pogodbenimi izvajalci, poslovnimi strankami, prevozniki ter finančnimi, pravnimi in drugimi svetovalci) in drugimi državnimi ali nedržavnimi ali državnimi subjekti, ki so neposredno povezani z njihovimi poslovnimi operacijami, proizvodi ali storitvami.

Pri tem bi morali izvajalci dejavnosti za potrebno skrbnost uporabljati pristop na podlagi tveganj, pri čemer mora potrebna skrbnost po naravi in obsegu ustrezati vrsti in stopnji tveganja za škodljive vplive. Za območja z večjim tveganjem bi bilo treba uporabljati strožjo potrebno skrbnost.

Ustrezno in učinkovito bi morali biti zajeti naslednji ukrepi.

(a) Kartiranje vse vrednostne verige

Subjekti bi morali ugotoviti, ali so blago in proizvodi v njihovih celotnih vrednostnih verigah skladni z merili glede trajnosti in človekovih pravic iz predloga, tako da dostopajo do informacij o točnih zemljiščih, s katerih to blago izvira, in jih ocenili. Poleg okoljskih meril mora dostop do informacij izvajalcu dejavnosti omogočiti, da potrdi, da tisti, ki uporabljajo zemljišče za proizvodnjo blaga, povezanega s tveganji za gozdove in ekosisteme, to lahko počnejo in so od imetnikov pravic na tem zemljišču pridobili prostovoljno predhodno in informirano soglasje in da ne kršijo oziroma niso kršili nobenih človekovih pravic, navedenih v tem predlogu.

Predvsem morajo izvajalci dejavnosti imeti in zagotoviti informacije o:

- (i) točnem območju ali območjih, kjer poteka sečnja, pridobivanje ali proizvodnja blaga. pri govedoreji, govejem mesu in usnju morajo izvajalci dejavnosti imeti informacije o različnih pašnih območjih, kjer se govedo pase, ali o izvoru krme, če se govedo hrani s krmo;

četrtek, 22. oktober 2020

- (ii) trenutnem ekološkem statusu območja nabiranja, pridobivanja ali proizvodnje;
- (iii) ekološkem stanju območja na mejni datum, naveden v tem predlogu;
- (iv) pravnem statusu zemljišča (lastništvo, vključno z uradnimi in običajnimi pravicami domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti do zemljišč, ozemelj in naravnih virov) in dokazilu prostovoljnega predhodnega in informiranega soglasja;
- (v) elementih v dobavni verigi zadevnega blaga, z namenom, da se pridobijo informacije o verjetnosti tveganja kontaminacije s proizvodi neznanega izvora ali proizvodi, ki izvirajo s površin z izkrčenim gozdom, ali proizvodi z območij, kjer se je zgodilo preoblikovanje ali degradacija naravnega gozda, gozda ali ekosistema, in informacije o tem, kje in pod kakšnimi pogoji je blago preoblikovano ali predelano ter kdo ga je preoblikoval ali predelal, da bi ugotovili, ali se spoštujejo obveznosti glede človekovih pravic iz tega predloga.

Subjekti bi morali imeti po začetku veljavnosti predloga, kot je naveden v razdelku 4.1 te priloge, dostop do vseh informacij glede porekla proizvodov, ki vstopajo na notranji trg Unije, na podlagi sistemske prijave koordinat GPS tega blaga.

- (b) Prepoznavanje in ovrednotenje dejanskih in potencialnih ekosistemskih tveganj v vrednostnih verigah na podlagi meril iz predloga

Kadar subjekt začne nove poslovne operacije ali se poveže z novimi poslovnimi partnerji, bi se moral seznaniti z vsemi akterji v novi dobavni in naložbeni verigi ter oceniti njihove politike in prakse ter njihova območja za sečnjo, pridobivanje in predelavo. Pri že potekajočih operacijah bi bilo treba ugotoviti in oceniti negativne in škodljive vplive ter morebitna tveganja. Analizo tveganj pri dejavnostih subjekta bi bilo treba opraviti glede na tveganja ali vplive na naravne gozdove in naravne ekosisteme, domorodna ljudstva, lokalne skupnosti in posameznike, ne pa glede na materialno škodo za delničarje družbe. Če imajo subjekti veliko dobaviteljev, bi morali ugotoviti, na katerih splošnih področjih je tveganje škodljivega vpliva največje, in na podlagi te ocene tveganja prednostno razvrstiti dobavitelje, kjer je potrebna skrbnost najbolj nujna.

Če imajo subjekti veliko dobaviteljev, bi morali ugotoviti, na katerih splošnih področjih je tveganje škodljivega vpliva največje, in na podlagi te ocene tveganja prednostno razvrstiti dobavitelje, kjer je potrebna skrbnost najbolj nujna.

- (c) Preprečevanje in zmanjšanje tveganj do zanemarljivo nizke ravni

Kadar izboljšave tveganj ne bi zmanjšale v zadostni meri, bi bilo treba razmisliti o spremembi odločitev o nakupu in naložbah. Izvajalci dejavnosti bi morali sprejeti postopke za zmanjšanje tveganj, razen kadar so tveganja, ugotovljena v postopkih za ugotovitev in oceno tveganj iz točke (b), zanemarljiva in izvajalec dejavnosti zato nima razlogov za skrb, da blago in proizvodi ne bi ustrezali merilom, določenim v tem okviru. Ti postopki bi morali vključevati sklope ustreznih in sorazmernih ukrepov, ki bi vsa ugotovljena tveganja učinkovito in dokazljivo zmanjšali do zanemarljivo nizke ravni. Izvajalci dejavnosti bi morali na primer dopolniti pogodbe z dobavitelji in jim zagotoviti podporo, da bi spremenili svoje prakse, ter spremeniti nabavne in naložbene prakse, da bi tako zajeto blago in proizvode dali na notranji trg v skladu z zakonom.

- (d) Ustavitve kršenja okoljevarstvenih pravil in človekovih pravic

V primerih, ko subjekti po temeljiti izpolnitvi zahtev iz točk (a), (b), in (c) ugotovijo, da operacije ali deli operacij povečujejo ali bi utegnili povzročiti ali povečati škodljive vplive na človekove pravice naravne gozdove ali naravne ekosisteme, kot so določeni v tem predlogu, ki jih ni mogoče preprečiti ali zmanjšati, bi morali ustaviti vse te operacije oziroma dele operacij.

- (e) Spremljanje in neprekinjeno izboljševanje učinkovitosti sistema potrebne skrbnosti in njegovega izvajanja

četrtek, 22. oktober 2020

Subjekti bi morali redno preverjati, ali je njihov sistem potrebne skrbnosti primeren za preprečevanje škode in zagotavljanje, da so blago in proizvodi skladni z okvirom, v primeru, da ni, pa bi ga morali ustrezno prilagoditi ali sprejeti druge ukrepe. Ocenjevanje sistema potrebne skrbnosti bi se moralo opirati na kvalitativne in kvantitativne kazalnike, notranje in zunanje povratne informacije ter jasne postopke odgovornosti.

(f) Vključevanje shem certificiranja tretjih strani

Sheme certificiranja tretjih strani lahko dopolnjujejo in zagotavljajo opredelitev izvora proizvodov, oceno tveganja in elemente sistemov potrebne skrbnosti, povezane z blaženjem, če so te sheme ustrezne v smislu obsega in trdnosti meril glede trajnosti za varstvo naravnih gozdov in naravnih ekosistemov pred njihovim preoblikovanjem in propadanjem, kot je določeno v predlogu, in v smislu njihove zmožnosti spremljanja dobavne verige, ter če dosegajo ustrezne ravni preglednosti, nepristranskosti in zanesljivosti. Komisija bi morala z delegiranim aktom določiti minimalna merila in smernice za subjekte, da lahko ocenijo verodostojnost in zanesljivost shem certificiranja tretjih strani. Ta minimalna merila bi morala zlasti zagotavljati neodvisnost od industrije, upoštevanje socialnih in okoljskih interesov pri določanju standardov, neodvisno revizijo tretjih strani, javno razkritje revizijskih poročil, preglednost v vseh fazah postopkov in odprtost. Sheme certificiranja bi morale podeliti certifikate samo proizvodom s 100-odstotno certificirano sestavo. Subjekti lahko za svoje sisteme potrebne skrbnosti uporabljajo samo sheme certificiranja, ki izpolnjujejo navedena merila. Certificiranje tretjih strani ne bi smelo posegati v načelo odgovornosti gospodarskega subjekta.

(g) Vloga prostovoljnih partnerskih sporazumov

Unija se lahko z državami proizvajalkami blaga in pridobljenih proizvodov, povezanih s tveganji za gozdove in ekosisteme, pogaja o prostovoljnih sporazumih o partnerstvu glede blaga in pridobljenih proizvodov, povezanih s tveganji za gozdove in ekosisteme, v katerih se določi pravna obveznost, da morajo pogodbeni strani izvajati shemo izdajanja dovoljenj in zakonsko urediti trgovino s tem blagom in pridobljenimi proizvodi v skladu z nacionalno zakonodajo ter po merilih varstva okolja in človekovih pravic, določenih v tem predlogu. Za blago in pridobljene proizvode, povezane s tveganji za gozdove in ekosisteme, iz področja uporabe tega predloga, ki prihajajo iz držav s prostovoljnimi sporazumi o partnerstvu glede teh proizvodov, bi moralo v predlogu veljati, da so ta tveganja zanemarljivo majhna, če se sporazum o partnerstvu tudi izvaja. Takšni sporazumi bi morali temeljiti na nacionalnih dialogih z več deležniki, pri katerih bi učinkovito in smiselno sodelovali vsi deležniki, vključno s civilno družbo, domorodnimi ljudstvi in lokalnimi skupnostmi.

4.2. *Dolžnost posvetovanja*

Subjekti bi morali:

- (a) izvesti ustrezno, pravočasno in neposredno posvetovanje z deležniki, ki jih ti vplivi in škoda zadevajo ali bi jih potencialno lahko zadevali;
- (b) ustrezno upoštevati stališča deležnikov pri določanju in izvajanju ukrepov potrebne skrbnosti;
- (c) zagotoviti, da bodo pri določanju in izvajanju ukrepov potrebne skrbnosti sodelovali tudi ustrezni sindikati in predstavniki delavcev;
- (d) poskrbeti za mehanizem zgodnjega opozarjanja, s katerim bi delavcem in deležnikom z utemeljenimi pomisleki omogočili, da bi jih obvestili o tveganjih ali škodi za naravne gozdove, naravne ekosisteme in človekove pravice kjer koli v vrednostni verigi. Te informacije bi morali subjekti upoštevati v svojih postopkih potrebne skrbnosti;
- (e) ustrezno upoštevati znanje avtohtonih in lokalnih skupnosti ter tveganja in pomisleke, ki jih izrazijo lokalne skupnosti, domorodna ljudstva ter zagovorniki zemljišč in okolja.

4.3. *Obvezna preglednost in poročanje*

Subjekti bi morali pristojnim organom letno, javno, dostopno in ustrezno poročati o svojih postopkih potrebne skrbnosti in posvetovanja, odkritih tveganjih, postopkih za analizo in zmanjšanje tveganj ter sanacijo, o svojem izvajanju in rezultatih, kar ne bi nesorazmerno obremenilo zlasti malih in srednjih podjetij.

Obliko poročanja in elemente poročil bi morala Komisija opredeliti z delegiranimi akti. Subjekti bi morali med drugim zlasti poročati o sistemu, ki ga uporabljajo, o tem, kako ga uporabljajo v povezavi z zadevnim blagom, ugotovljenih tveganjih in vplivih; o sprejetih ukrepih za ustavitev in sanacijo obstoječih kršitev in za preprečitev in zmanjšanje tveganja

četrtek, 22. oktober 2020

za kršitve ter o njihovih rezultatih; o ukrepih in rezultatih spremljanja izvajanja in učinkovitosti teh ukrepov, opozorilih iz mehanizma zgodnjega opozarjanja in o tem, kako so jih upoštevali v postopkih potrebne skrbnosti, ter posredovati seznam podrejenih družb, podizvajalcev in dobaviteljev, proizvodih ter njihovi količini in izvoru. V primeru neobjave poročil ali nepopolnih ali nepravočasnih poročil bi bilo treba izreči kazen in v končni fazi začasno odvzeti dovoljenje za dajanje proizvodov na notranji trg Unije.

4.4. *Dolžnost dokumentiranja*

Subjekti bi morali voditi pisno evidenco vseh ukrepov potrebne skrbnosti in njihovih rezultatov ter jo na zahtevo posredovati pristojnim organom.

4.5. *Smernice Komisije*

Komisija bi morala pripraviti smernice in usmeritve za lažje izpolnjevanje pravnih obveznosti iz predloga, zlasti za pojasnitev pričakovanj glede potrebne skrbnosti za določene okoliščine, sektorje ali v zvezi z nekaterimi vrstami subjektov. Pri tem bi morala Komisija nadgraditi in razširiti dobre prakse iz obstoječih sistemov okoljskega upravljanja.

V podporo gospodarskim subjektom pri izvajanju obveznosti glede potrebne skrbnosti bi morala Komisija objaviti analizo regionalnih žariščnih analiz blaga in pridobljenih proizvodov, povezanih s tveganji za gozdove in ekosisteme.

5. *Nadzor, spremljanje, izvrševanje, sankcije in dostop do pravnega varstva*

5.1. *Javno izvrševanje*

Države članice bi morale v skladu s svojo nacionalno zakonodajo in prakso poskrbeti za izvrševanje obveznosti, navedenih v razdelku 4, kakor je opisano v nadaljevanju:

- (a) uvedba sorazmernih, učinkovitih in odvrčalnih kazni in sankcij za nespoštovanje navedenih obveznosti ali če nespoštovanje teh obveznosti povzroči škodo za naravne gozdove ali naravne ekosisteme oziroma kršitve človekovih pravic ali tveganja v zvezi s tem ali k njim prispeva, je povezano z njimi ali jih poslabša; ti bi morali zajemati:
 - i. učinkovite, sorazmerne in odvrčalne kazni, sorazmerne s škodo za naravne gozdove, naravne ekosisteme ali na področju človekovih pravic, kot je določeno v predlogu, s stroški obnove naravnih gozdov, naravnih ekosistemov in človekovih pravic ter premoženjsko škodo, ki bi jo utrpele skupnosti zaradi kršitve;
 - ii. trajni zaseg danega blaga in zadevnih pridobljenih proizvodov;
 - iii. takojšnji začasni odvzem dovoljenja za dajanje proizvodov na notranji trg Unije;
 - iv. izključitev iz postopkov javnih naročil;
 - v. kazensko-pravne kazni za posameznike, ob najresnejših kršitvah pa po možnosti tudi za pravne osebe;
- (b) imenovanje pristojnih nacionalnih preiskovalnih in izvršilnih organov (pristojni organi); pristojni organi bi morali nadzorovati dejansko izpolnjevanje obveznosti, ki jih za izvajalce dejavnosti predpisuje ta predlog; v ta namen bi morali (po možnosti v skladu z ustreznim načrtom) izvajati uradne preglede, ki bi lahko vključevali preglede prostorov subjektov in revizije na kraju samem, in bi morali imeti možnost sprejetja začasnih odredb, poleg uporabe sankcij in brez poseganja vanjo pa bi morali imeti pooblastila, da od subjektov zahtevajo sprejetje sanacijskih ukrepov; pristojni organi bi morali opravljati tudi pravočasne in temeljite preglede, kadar imajo na voljo ustrezne informacije, vključno z utemeljenimi pomisleki tretjih oseb, in bi morali informacije, povezane z njihovo dejavnostjo, obravnavati v skladu z Direktivo 2003/4/ES o dostopu javnosti do informacij o okolju;

četrtek, 22. oktober 2020

- (c) zagotavljanje, da ima javnost pravico do tožbe zaradi kršitve pred sodnimi ali upravnimi organi – to pravico bi morali imeti vsi posamezniki ali skupine, katerih pravice in obveznosti ali interesi bi bili neposredno ali posredno prizadeti, če podjetje ne bi izvedlo ali ne bi v celoti izvedlo svojih obveznosti, na primer delavci, stranke, potrošniki in končni uporabniki, sindikati, nadnacionalna združenja sindikatov, lokalne skupnosti, nacionalne ali lokalne vlade ali javne institucije, novinarji, nevladne organizacije in lokalne organizacije civilne družbe.

Komisija bi morala sprejeti delegirane akte, s katerimi bi določila pravno zavezujoče standarde in smernice, ki naj bi jih nacionalni pristojni organi uporabljali za zagotovitev učinkovitega in enovitega izvajanja in izvrševanja tega predloga v vsej Uniji, zlasti za:

- vpis in javno objavo subjektov, ki spadajo v področje uporabe tega predloga, v javni register;
- določitev standardov za kakovost in obseg preverjanja skladnosti, ki jih izvajajo pristojni nacionalni organi;
- dodatne smernice za preverjanje skladnosti, na primer smernice za pristojne nacionalne organe z merili za preverjanje, da bi lahko bolje analizirali in ocenili stopnjo tveganja pri posameznih proizvodih, in za zadostno dokumentiranost v sistemih potrebne skrbnosti, ki se uporabljajo;
- smernice glede pomislekov tretjih strani, da se oblikujejo vseunijska merila za ocenjevanje, ali je pomislek utemeljen in dovolj zanesljiv za obravnavo, in za določitev postopkovnih standardov za pravočasen, nepristranski, učinkovit in pregleden odziv pristojnih nacionalnih organov na pomisleke tretjih strani;
- vseunijska merila za določanje, kdaj je treba posameznemu subjektu izdati obvestilo o sanacijskih ukrepih, izreči kazen ali naložiti druge kazni; in
- obveznosti za pristojne organe, da morajo javno poročati o dejavnostih nadzora in izvrševanja, odkritih kršitvah in odzivih na resne pomisleke.

5.2. *Civilnopravna odgovornost in dostop do pravnih sredstev*

(a) Civilnopravna odgovornost

Subjekti bi morali biti:

- i) solidarno odgovorni za škodo, ki bi nastala zaradi kršitev človekovih pravic, ali škodo v naravnih gozdovih in naravnih ekosistemih, opredeljeno v predlogu, ki bi jo povzročili ali poslabšali ali k njej prispevali njihovi podrejeni, povezani ali ekonomsko odvisni subjekti;
- ii) odgovorni za škodo, ki bi nastala zaradi kršitev človekovih pravic ali poškodovanih naravnih gozdov in naravnih ekosistemov, kot je določeno v tem predlogu, neposredno povezanih z njihovimi proizvodi, storitvami ali operacijami v poslovnih razmerjih, razen če dokažejo, da so ravnali s potrebno skrbnostjo in v danih okoliščinah sprejeli vse razumne ukrepe za preprečitev škode; subjekti ne nosijo te odgovornosti, če lahko dokažejo, da so si res prizadevali odkriti in preprečiti škodo.

(b) Razkritje dokazov

Če tožnik predstavi razumno razpoložljiva dejstva in dokazila, ki podpirajo njegovo pritožbo, bi moral toženec nositi breme dokazovanja:

- i) o naravi njegovega razmerja do subjektov, vključenih v škodo;

četrtek, 22. oktober 2020

ii) ali je ravnal s potrebno skrbnostjo in sprejel vse razumne ukrepe, da bi preprečil nastanek škode.

(c) Dostop do pravnih sredstev

Oškodovanci bi morali imeti pravico do dostopnih in učinkovitih pravnih sredstev, da od subjektov, ki so povzročili ali poglobili škodljiv vpliv na njihove pravice oziroma so z njim povezani ali prispevajo k njemu, zahtevajo odškodnino. Mehanizme za sodno poravnavo bi morali dopolnjevati nedržavni pritožbeni mehanizmi, da bi se izboljšala odgovornost in dostop do pravnih sredstev.

6. **Končne določbe**

6.1. **Prepoved poslabšanja položaja**

Izvajanje tega predloga nikakor ne sme biti razlog za zmanjšanje splošne ravni varstva človekovih pravic, uradnimi in običajnimi pravicami domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti do zemljišč, ozemlja in virov ali varstva okolja. Še posebej pa ne sme vplivati na druge že obstoječe okvire o podizvajalcih ali o odgovornosti v dobavni verigi.

6.2. **Ugodnejše določbe**

Države članice lahko uvedejo ali ohranijo določbe o varstvu človekovih pravic in okoljevarstvenih standardih v dobavni verigi blaga in pridobljenih proizvodov, povezanih s tveganji za gozdove in ekosisteme, ki presegajo določbe iz tega predloga.
